

CURIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

M. Ulebrany

Serie nouă, nr. 351-352 / ianuarie 2018

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

La lumina artificiiilor, sorbind cupa tradițională de șampanie, membrii societății românești au întâmpinat cu multă bucurie Noul An, 2018. Momentul acesta este identic cu un popas în viața omului. În această zi privim înaintea și în urma noastră, facem un temeinic și foarte necesar bilanț sufletesc, bilanț individual și bilanț comunitar. Reflectăm asupra stadiului la care am ajuns și a situației în care ne aflăm, facem o evaluare a realizărilor noastre, precum și ceea ce n-am reușit să realizăm. Nu e vorba de realizări materiale, de dobândire de bunuri. Într-un

Referitor la activitatea Uniunii Ucrainenilor din România în domeniile cultural-științific și confesional, ne bucurăm că după un an de efort susținut, putem face, de asemenea, un bilanț pozitiv. Deși comunitatea ucraineană din România este în descreștere numerică, avem o viață culturală bogată, concretizată prin cărțile editate sub egida UUR, prin publicistica ancorată în actualitatea comunitară pe toate planurile realizată de cele cinci publicații. Au avut loc manifestări culturale, nu puține la număr, evenimente comemorative și aniversare.

Din agenda
deputatului UUR pag. 2

Planul de acțiuni/proiecte
culturale ale UUR
pe anul 2018 pag. 5, 6, 7

22 ianuarie, Ziua
Reunirii Ucrainei pag. 9

24 ianuarie, Ziua unirii
Principatelor Române pag. 9

Sub semnul lui Eminescu pag. 9

Conferința Internațională
„Ucrainenii din România –
istorie, contemporaneitate
și perspective“ pag. 13-14

Omagierea scriitoarei
ucrainene Olha Kobyleanska pag. 14

Cum e datina străbună –
noi umblăm și colindăm pag. 15

Hramul bisericii pag. 18

La început de An Nou, 2018

asemenea moment trebuie să ne gândim la realizări de ordin spiritual, la înnobilarea sufletelor noastre. Să ne gândim bine la situația morală din rândurile noastre. Să reflectăm la măsura în care ne-am însușit corespunzător înaltele valori etice ale poporului nostru, ale lumii internaționale moderne. Este probabil că vom mai avea ce corecta. Să ne valorificăm cu atenție faptele, traiectoria vieții noastre, să cercetăm totul cu luare aminte și să ne întoarcem cu sinceritate către Cel de Sus care ne conduce pe toți. Să răspândim multă dragoste în jurul nostru, dragoste dezinteresată față de orice om și să adăpăm cu ele orice suflet obosit și deprimat.

Așadar, pentru propria noastră persoană Anul Nou a fost o zi de reculegere, o zi de bilanț, o zi în care am stat față în față cu propria noastră conștiință și ne-am întrebat dacă suntem mulțumiți de ceea ce am făcut în anul care a trecut și ce dorim să facem în anul care a început.

În ceea ce privește retrospectiva comunitară, 2017 a fost un an cu rezultate pozitive. După cum rezultă din publicația „Curierul ucrainean“, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, reprezentantul intereselor noastre în Parlamentul României, a desfășurat o bogată activitate parlamentară. Nicolae Miroslov Petrețchi a fost preocupat de viața ucrainenilor din România, de ceea ce se întâmplă cu ei și a promovat și sprijinit legi în favoarea comunității ucrainene. Prezența lui în cel mai înalt for legislativ al țării, prestația sa parlamentară înseamnă, fără îndoială, o mai deplină reprezentare a noastră, o tot mai bună imagine a ucrainenilor din România.

Am reușit și în anul care a trecut organizarea de mese rotunde, simpozioane și conferințe științifice, lansări de carte. Au fost sprijinite diverse programe de educație ucraineană pentru toate segmentele de vârstă. Am cinstit, ca în fiecare an, la București și în țară, marile noastre sărbători, onorându-ne astfel tradițiile de spiritualitate.

În anul care a trecut, au fost amplificate relațiile noastre cu marile organizații ucrainene de peste hotare, prin participări ale reprezentanților UUR la importante reuniuni ale Congresului Mondial al Ucrainenilor; au fost întărite legăturile cu Ambasada Ucrainei în România.

Loialitatea față de România și solidaritatea cu Ucraina au fost și continuă să fie coordonate esențiale ale modului nostru de a fi. Rămânând aceiași fii devotați ai României, gândurile noastre la început de an se îndreaptă și spre Ucraina, pe care o purtăm în suflete, nădăjduind că pacea va preleva în fața agresiunii ruse.

Acum, la început de An Nou, ne concentrăm energiile pentru a duce la bun sfârșit tot ceea ce ne-am propus.

Nu pot încheia fără să mulțumesc tuturor corespondenților cu care am colaborat în 2017. De asemenea, cu prilejul Anului Nou, doresc să transmit, fiecărui membru al comunității, în parte și tuturor ucrainenilor, un an bun, sănătate, fericire, prosperitate! Fie ca pacea să se reverse asupra întregului popor ucrainean!

Ion ROBCIUC

Din agenda deputatului UUR

Ca de obicei, ținând seama de calendarul editorial al publicațiilor UUR, rubrica „Din agenda deputatului” cuprinde activități din două parte a lunii anterioare și activități din prima parte a lunii de apariție. În cazul de față, activitățile parlamentare surprinse aparțin perioadei premergătoare vacanței parlamentare, pe când activitățile parlamentare din teritoriu au fost desfășurate până la data închiderii ediției, respectiv, 15 ianuarie 2018.

Ucrainenii din Delta

Deputatul UUR a primit un amplu memoriu din partea domnului Dumitru Cernencu, președintele filialei județene Tulcea, în care sunt expuse detaliat neajunsuri și doleanțe ale populației, inclusiv ale celei ucrainene, din așezările Deltei Dunării. S-a efectuat un prim demers, vizând tarifele de transport fluvial pentru localnici, respectiv, prin depunerea unui memoriu personal domnului prim-ministru Mihai Tudose, cu prilejul unei întâlniri la sediul Guvernului.

Celelalte aspecte au fost sintetizate în 8 dosare de problemă, pentru care deputatul UUR a început documentarea legislativă și economică, urmând să o definitiveze în teritoriu, prin discuții directe cu cetățenii, cu reprezentanții autorităților locale, în prezența liderilor UUR județeni. Va fi cea mai amplă activitate de la începerea mandatului de deputat în cadrul acțiunii permanente CUNOAȘTE! SUȘTINE! REZOLVĂ! Pentru aceasta, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi își planifică un turneu de documentare care va fi efectuat imediat ce condițiile atmosferice vor fi sigure, în marea majoritate a celor 11 localități din care sunt semnalate respectivele probleme.

Asistența medicală pe Valea Vișeuului

În urma semnalărilor unui locuitor din Borșa, privind perspectiva nefericită a desființării Secției de boli pulmonare a spitalului din zonă și a dispensarului de aceeași specialitate, deputatul UUR a adresat domnului ministru al Sănătății, Florian Bodog, o întrebare de la tribuna Camerei Deputaților, solicitând, în conformitate cu dispozițiile art.197 alin.(2) din Regulamentul Camerei, un răspuns formulat scris și oral.

În funcție de răspunsul domnului ministru, care nu a sosit până la încheierea sesiunii parlamentare, vom reveni cu precizări.

Atitudine tranșantă în apărarea dreptului la asociere

În Parlament se manifestă tot mai multă preocupare față de reglementările privind ONG-urile (cum este și UUR), precum și față de exercițiul drepturilor minorităților naționale. Domnul deputat Nicolae Miroslov Petrețchi a

acordat și va acorda maximă atenție proiectelor de legiferare pe aceste teme, depunând și susținând amendamentele necesare pentru îmbunătățirea proiectelor sau, când este cazul, pentru respingerea acestora.

O atitudine tranșantă a avut domnul deputat Nicolae Miroslov Petrețchi față de Proiectul de lege depus de doi senatori ai alianței de guvernare pentru modificarea O.G. nr.26/2000. Cităm din intervenția sa răspicată:

Stimați colegi,

Am fost contrariat de modificările propuse în special pentru articolul 38, în sensul că:

- *se creează o diferență de șanse între asociații, respectiv, fundații după criteriul domeniului de activitate, ceea ce este neconstituțional, reprezentând o restrângere a dreptului de asociere după alte criterii decât cele recunoscute de legea fundamentală;*

- *această diferențiere contravine și principiului constituțional al nediscriminării;*

- *excesul de reglementare pe tema arătată ar provoca o restrângere a posibilității Guvernului de a aprecia solicitările neîncorsetat de criterii rigide;*

- *în plus, propunerea unui „algoritm” de repartizare a subvențiilor ar duce la alte rezolvări inechitabile, acordându-se, respectiv refuzându-se statutul meritat nu după concluziunile rezultatelor, ci după compartimentarea procentuală.*

Pe lângă aceste critici de constituționalitate, se observă în enumerarea domeniilor exclusiviste ale utilității publice absența unor activități care țin de esența societății civile, fără de care democrația nu e de conceput. Mă refer la apărarea, respectiv, exercitarea drepturilor omului universal recunoscute. Cum să refuzi din plecare scopuri cum ar fi libertatea presei, protecția împotriva abuzurilor, exercițiul libertății de conștiință și altele asemenea?!

Pentru cele arătate, propun Raport de respingere a Propunerii legislative acum în discuție”:

Proiectul de lege a fost respins.

Despre contribuția deputatului UUR la o altă reglementare din domeniile enunțate vom relata, din lipsă de spațiu, în ediția viitoare a rubricii noastre.

Ziua limbii ucrainene

Dând curs unei mai vechi și neîmplinite dorințe a etnicilor noștri, domnul deputat Nicolae Miroslov Petrețchi a întocmit și depus la Parlament un proiect de lege pentru instituirea zilei de 9 noiembrie ca Ziua limbii ucrainene. Alegerea datei calendaristice nu este întâmplătoare, aceasta coincide cu Ziua scrierii și limbii ucrainene.

Proiectul se află la Senat, prima cameră decizională pentru asemenea teme de legiferare.

Activități de diplomație parlamentară

Reprezentanții organizațiilor minorității românești din Ucraina au efectuat o vizită în România, în principal pentru a se întâlni, la Palatul Parlamentului, cu reprezentanții forului legislativ suprem. S-a format o echipă de dezbateri compusă din câte un deputat ori senator din fiecare Grup parlamentar. Grupul parlamentar al minorităților naționale a fost reprezentat de deputatul UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi.

Ca și în toate întâlnirile oficiale bilaterale ținute în toamna lui 2017 la București sau la Kiev, deputatul UUR a insistat pe respectarea consecventă a drepturilor tuturor minorităților naționale, pe dialog instituțional și păstrarea bunelor relații, pe aplicarea Acordului guvernamental încheiat recent la Kiev, cu participarea ca observator a deputatului UUR.

S-au rostit de ambele părți cuvinte de apreciere față de poziția UUR exprimată de deputatul său.

Observator

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile Curierului ucrainean revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com**

**Redactor-șef:
Ion Robciuc**

**Redactor:
Kolea Kureliuk**

**Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu**

**Tiparul executat la
Tipografia
„S.C. SMART
ORGANIZATION SRL”**

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

Continuăm să informăm cititorii noștri despre activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România.

În ziua de 9 decembrie 2017, a avut loc la Iași ședința ordinară de lucru a Prezidiului UUR pentru analiza activității din luna noiembrie 2017 și stabilirea unor măsuri pe linia îmbunătățirii acesteia în viitor.

Ordinea de zi a ședinței de lucru a cuprins 5 puncte și a inclus o întâlnire cu membrii Comitetului filialei Iași a UUR.

La primul punct al ordinii de zi a fost prezentată situația financiar-contabilă a UUR pentru luna noiembrie 2017, pe fiecare filială în parte, pe categorii de cheltuieli, urmând ca la punctul doi să fie prezentat un număr de 10 devize estimative privind acțiunile propuse a se desfășura în luna decembrie 2017 (care din diferite motive nu au fost prezentate la ședința anterioară a Prezidiului) și luna ianuarie 2018, și care s-au referit în principal la: sărbătorirea unor personalități (Mihai Eminescu, Ștefan Tcaciuc, Vasyl Stus) și evenimente (Sărbătorile de iarnă la ucraineni), cea de-a 25-a ediție a Festivalul internațional al colindelor la ucraineni la Sighetu Marmăției, în perioada 19-21 ianuarie 2018 etc.

Toate aceste acțiuni au fost cuprinse în Planul de acțiuni și activități culturale pe anul 2018, iar sumele solicitate prin devizele estimative s-au înscris în limitele sumelor solicitate și aprobate anterior. Supuse discuțiilor, toate propunerile de acțiuni, cu unele amendamente și precizări, au fost aprobate.

La punctul trei al ordinii de zi a fost prezentat un număr de 18 referate de necesitate ale filialelor județene ale UUR cu privire la alocarea unor sume de bani pentru cheltuieli gospodărești,

achiziționarea unor bunuri de strictă necesitate (costume populare ucrainene pentru formații, birotică, aparatură electronică, mobilier, reparații etc.), acordarea unor cadouri copiilor care studiază limba ucraineană, recompensarea conducătorilor formațiilor artistice cu rezultate bune și foarte bune la sfârșit de an. Devizele au fost analizate și au fost aprobate de Prezidiu, cu unele excepții pentru care urmează să se facă o analiză temeinică de către specialiștii din compartimentul administrativ și contabilitate și se vor supune aprobării la nivelul Consiliului la prima ședință.

Referitor la achiziționarea costumelor și a aparatului electronic (IT, instrumente etc.) s-au precizat următoarele: până la sfârșitul lunii ianuarie 2018 filialele vor trimite propunerile lor, urmând ca în ședința Consiliului UUR să fie stabilită modalitatea concretă de soluționare a acestor probleme ținând seama de priorități, de nevoia concretă și urgentă a acestora, de activitatea desfășurată etc. Achizițiile se vor face eșalonat pe parcursul anului 2018 cu câte un număr de unități pentru fiecare filială.

S-a stabilit ca până la sfârșitul lunii decembrie 2017, filialele să înainteze la UUR listele cu candidații care doresc să devină corespondenți ai UUR, urmând ca în primul trimestru al anului 2018 să fie evaluați de către o comisie a UUR în vederea angajării.

La punctul patru al ordinii de zi, a fost prezentată activitatea desfășurată de deputatul UUR, demersurile întreprinse pentru îmbunătățirea imaginii comunității noastre și, respectiv, întâlnirile de lucru cu factorii de decizie la nivel central și local pentru rezolvarea unor situații cu care se confruntă minoritățile în general și, respectiv, comunitatea noastră, în special.

La același punct a fost analizată deschiderea unui cabinet parlamentar în localitatea Poienile de sub Munte, propunerea fiind aprobată, urmând ca problemele în detaliu să fie prezentate în cadrul rubricii „Din agenda deputatului“.

La punctul cinci al ordinii de zi au fost prezentate 10 invitații, adrese, petiții, cereri venite din partea unor organizații, instituții din țară și din Ucraina, precum și de la persoane fizice pentru: susținerea unor acțiuni organizate de unele biserici ucrainene din Timiș și Maramureș, participarea la festivaluri, activități de colaborare româno-ucraineană și cu alte minorități din țară, urmând ca la finalul ședinței, secretarul UUR să prezinte membrilor deciziile adoptate în cadrul ședinței, care au fost semnate de participanți.

La punctul șase al ordinii de zi, membrii Prezidiului s-au întâlnit într-o ședință operativă de lucru cu membrii Comitetului filialei Iași a UUR. Cu această ocazie au fost prezentate câteva dintre preocupările domnului Petrețchi Nicolae în calitate de deputat și de președinte al UUR, ocazie cu care au fost prezentați și membrii Prezidiului și ai Comisiei de Cenzori ai UUR. La rândul lor membrii din conducerea UUR au avut ocazia să cunoască câteva din preocupările și problemele cu care se confruntă filiala Iași a UUR.

Membrii Prezidiului, alături de invitații de onoare din țară (reprezentanți ai organelor locale, președinți de filiale, soliști și formații artistice, conducerea Colegiului de Artă „Octav Băncilă“, reprezentanți ai minorităților, poeți etc.) și din Ucraina – primarul orașului Cernăuți însoțit de un consilier și grupul vocal „Viktoria“, au participat în ziua de 10 decembrie 2017 la un spectacol omagial dedicat celei de-a 10-a aniversări de la constituirea filialei UUR la Iași. Invitații au avut ocazia să viziteze sediul filialei și să vadă rezultatele activității acesteia materializate în materialele de prezentare și promoționale expuse.

Următoarea ședință de lucru a Prezidiului va avea loc în a doua jumătate a lunii ianuarie 2018.

*Material realizat de vicepreședintele UUR,
Victor HRIHORCIUC*

Organizația Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a completat duzina organizațiilor județene

Înființată la 9 decembrie 2007, Organizația Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a pus ba-zele celei de a 12-a filiale.

La înființarea primei organizații locale Iași a UUR au participat 23 de persoane de etnie ucraineană, în majoritate intelectuali (ingineri, doctori, profesori etc.) care în urma scrutinului au ales un Birou format din 5 membri: Victor Hrihorciuc, președinte, Daniel Serdenciuc, vicepreședinte, Timofte Macovei, secretar, Irina Serdenciuc și Sorin Scalschi, membri.

0 CAMERA INTERIOARA A SEDIULUI UUR IASI

Adunarea generală de constituire a organizației i-a avut ca invitați din partea conducerii centrale a UUR pe deputatul Ștefan Buciuta, președinte UUR, Irina Moisei, secretar general, Ion Robciuc, vicepreședinte.

La cea de a 10-a aniversare a înființării Organizației municipale Iași doresc să afirm că această organizație a obținut merite deosebite în activitatea sa organizatorică și cultural-educativă.

Cu sprijinul membrilor ei și a membrilor Biroului în frunte cu domnia Victor Hrihorciuc și Daniel Serdenciuc, în scurt timp după înființare a reușit să obțină un spațiu de la Primărie pe care l-a inaugurat în anul următor, iar apoi a demarat acțiunea pentru găsirea unui spațiu adecvat pentru desfășurarea activității zilnice a organizației. Un deosebit sprijin l-a primit din partea viceprimarului de atunci, domnul Olteanu Romeo. Dar condițiile cele mai bune au fost rezolvate atunci când am reușit prin efortul nostru financiar să cumpărăm spațiul actual din str. prof. A. Sesan și pe care am reușit să-l renovăm și să-l mobilăm, cu toate că ulterior am auzit unele comentarii din partea cârcotașilor, invidioși pe realizările organizației.

Toate acestea nu s-ar fi

putut realiza fără efortul deosebit depus de conducerea UUR de atunci și de membrii organizației locale Iași.

Nu trebuie să uităm și de sprijinul acordat la constituirea organizației din partea deputatului de Iași, domnul Petru Movilă, care ne-a oferit spațiul pentru desfășurarea adunării generale.

Trebuie să nu uităm că la acest eveniment a participat scriitorul și traducătorul bucovinean Ion Cozmei care și-a prezentat cartea „Taras Șevcenko, poetul național al Ucrainei și receptarea lui în România“ proaspăt scoasă de sub tipar la Editura Tipomoldova Iași.

Acum când Organizația municipală Iași a Uniunii Ucrainenilor din România își sărbătorește aniversarea, doresc tuturor membrilor organizației, cât și Comitetului de conducere (cu apreciere deosebită pentru domnia Victor Hrihorciuc, Daniel Serdenciuc și Sorin Scalschi) multă sănătate, putere de muncă și un călduros „La mulți ani“!

*Ștefan BUCIUTA,
președinte de onoare al UUR*

SEDIUL ORGANIZAȚIEI UUR IASI- LA PARTER

Mesaje de felicitare adresate președintelui UUR și comunității ucrainene

Administrația Prezidențială,

Sărbători fericite alături de cei dragi și un An Nou 2018 prosper și plin de bucurii!
La mulți ani!

Sergiu Nistor,
Consilier prezidențial

Domnului Nicolae Miroslov Petrețchi,
deputat

Sfintele sărbători de Crăciun și Anul Nou să vă aducă sănătate, putere de muncă, împliniri și multe bucurii alături de cei dragi!
La mulți ani!

Marcel Ciolacu,
Viceprim-ministru

Dragi prieteni,
Asociația pentru legăturile cu ucrainenii de peste hotarele Ucrainei „Ucraina-Lumea” vă adresează sincere felicitări cu prilejul Anului Nou și al Crăciunului! Vă dorim multă sănătate și noroc, entuziasm creator și succes, evenimente deosebite pline de bucurie.

Fie ca în anul care vine, 2018, să vi se îndeplinească toate așteptările, să aveți parte de fericire și liniște în căminele voastre.

Un An Nou binecuvântat și Crăciun fericit!
Cu stimă,

Președintele Asociației,
Președinta Secretariatului,

Ivan Draci
Alla Kendzera

Stimate Domnule Nicolae Miroslov Petrețchi,
Stimați membri ai Uniunii Ucrainenilor din România

Sincere felicitări cu prilejul Crăciunului și Anului Nou, sărbători atât de dragi fiecărui om. Căci ele îmbină copilăria noastră cu prezentul și cu speranțele noastre de viitor.

În fiecare an, Dumneavoastră aveți fericita ocazie de a observa primii apariția pe bolta cerească a stelei de Crăciun care aduce bucurie în fiecare familie și în fiecare cămin.

Vă dorim să întâmpinați aceste sărbători minunate într-o dispoziție plăcută, cu gânduri luminoase și intenții bune.

Fie ca sărbătorile să aducă bucurii în inimile voastre, să vă umple sufletul de dragoste, înțelegere și căldură! Iar binecuvântarea lui Dumnezeu să fie pentru fiecare dintre noi o garanție a păcii și bunăstării, a speranței și încrederii.

Cu profund respect,

Valeri Korovii,
Președintele Administrației de Stat Regionale Vinnyțea

Domnului Nicolae Miroslov Petrețchi,
Președintele Uniunii Ucrainenilor din România,
deputat

Fie ca Nașterea Domnului și Anul Nou să vă aducă sărbători cu pace și bucurie, speranță și încredere într-un viitor mai bun!

Sărbători fericite!
La mulți ani!

Dragoș Gabriel Zisopol,
Președinte și deputat,
Uniunea Elenă din România

Domnului Nicolae Miroslov Petrețchi,
deputat, Grupul parlamentar al minorităților naționale

Sărbătorile de iarnă să vă aducă bucurii și un An Nou mai bun!
La mulți ani!

Mihai Tudose,
Prim-ministru

Congresul Mondial al Ucrainenilor

Vă rog să primiți cele mai sincere felicitări cu prilejul Crăciunului și urări de multă sănătate, bunăstare și binecuvântare dumnezeiască din partea Congresului Mondial al Ucrainenilor.

Cu peste două mii de ani în urmă steaua care ne-a adus lumina adevărului, păcii și iubirii a vestit nașterea lui Isus Hristos. Îi mulțumim pentru toate darurile și ne rugăm pentru cei dragi, pentru Ucraina și pentru vitejii ei apărători cu încrederea că pe pământul ucrainean se va instaura cât mai repede pacea, iar Ucraina va deveni un stat european total reformat.

Vă mulțumim pentru susținerea Congresului Mondial al Ucrainenilor cu prilejul aniversării a 50 de ani de la înființarea acestuia și vă asigurăm că împreună cu întreaga rețea de comunități ucrainene din 53 de țări ale lumii vom continua să promovăm interesele Ucrainei pe plan internațional. Sprijinul nostru acordat Ucrainei este în continuare extrem de important!
Hristos se naște! Să-L slăvim!

Evhen Cholij,
Președinte

Crăciun fericit,
dragă comunitate ucraineană!

În acest fericit moment, vă felicităm cu prilejul Crăciunului!

Plecându-ne capetele în rugăciune în fața Pruncului Sfânt, să ne amintim, în aceste zile grele pentru Ucraina, de ostașii noștri care ne apără pământul, să-i pomenim pe toți aceia care și-au jertfit viața, să cerem binecuvântare dumnezeiască pentru generația de azi și pentru cea viitoare.

Fie ca binecuvântarea lui Hristos să se reverse asupra căminului nostru, asupra fiecărei familii ucrainene, să ne dăruiască speranță și încredere într-o soartă mai bună a Ucrainei noastre!

Hristos de naște! Să-L Slăvim!
Cu cele mai bune urări,

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din Portugalia

Consiliul Mondial al Serviciului Social de pe lângă Congresul Mondial al Ucrainenilor

felicită sincer poporul ucrainean de pretutindeni. Felicităm întâistătătorii bisericilor ucrainene, cinul preoțesc și monahal, Forțele Armate ale Ucrainei, dar mai ales pe ostașii apărători din linia întâi. Ne îndreptăm gândurile cu compasiune către acele familii care nu vor avea la masa festivă pe tată sau fiu, pe frate sau soră. Fie ca steaua de Crăciun și Pruncul Isus cel nou-născut, să încălzească fiecare familie ucraineană, să-i sâdească speranță și încredere, să-i dăruiască fericire și dragoste.

Vă dorim pace și liniște, belșug, multă sănătate și prosperitate.

Crăciun fericit și La mulți ani!
Hristos se naște! Să-L slavim!

Iryna Vașciuk,
Președinta CMSS, Toronto

Președintelui Uniunii Ucrainenilor din România,
Domnului Nicolae Miroslov Petrețchi

Stimate Domnule Președinte,
În numele colectivului Ambasadei Ucrainei și al meu personal, vă rog să primiți cele mai sincere felicitări cu prilejul Crăciunului și al Anului Nou, 2018!

Fie ca aceste sărbători – un moment al înnoirilor, visurilor și speranțelor – să vă aducă dumneavoastră și familiei dumneavoastră numai bine, pace și bunăstare!

Vă doresc din toată inima sănătate, pace, liniște în familie. Fie ca binecuvântarea lui Isus Mântuitorul nou-născut să vă ajute în toate faptele și intențiile voastre bune, iar atmosfera de sărbătoare să vă umple căminele, inimile și sufletele de bucurie, fericire și belșug pentru tot anul care vine!

Folosind acest prilej, vă rog permiteți-mi să-mi exprim sincere mulțumiri pentru colaborare și speranța că ea va fi la fel de fructuoasă și în anul 2018.

Cu stimă și sincere urări de bunăstare,

Oleksandr Bankov,
Ambasador al Ucrainei în România

Domnului Nicolae Miroslov Petrețchi,
deputat

Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale vă urează Sărbători fericite și La mulți ani!

Lucian Șova,
Ministru

Președintelui Uniunii Ucrainenilor din România,
Domnului Nicolae Miroslov Petrețchi

Mult stimată Domnule Președinte,

Vă rog să primiți sincere felicitări cu prilejul Crăciunului și Anului Nou, 2018.

Fie ca aceste sărbători de iarnă luminoase să fie pline de bucurii și bunăstare, să aducă în căminul vostru numai vești bune, iar anul care vine să fie pentru Ucraina noastră dragă un an al păcii, înțelegerii și prosperității.

Vă doresc în anul care vine multă sănătate, bunăstare, optimism și realizarea celor mai îndrăznețe visuri.

Cu stimă,

Oleh Honcearuk,
Președintele Administrației de Stat a regiunii Ivano-Frankivsk

Felicitări primite la redacție

Cu prilejul Crăciunului și Anului Nou, colectivul redacțional al publicației „Curierul ucrainean” a primit mesaje de felicitare din partea unor cititori și colaboratori ai noștri. Astfel, au transmis felicitări: Excelența Sa Oleksandr Bankov, ambasadorul Ucrainei în România; dl Nicolae Miroslov Petrețchi, președinte și deputat al UUR; dna Iaroslava-Oresea Colotelo, președinta filialei București a UUR; dl Victor Hrihorciuc, președintele filialei Iași a UUR; dl Gavrilă Miculaiciuc, președintele filialei Arad a UUR; dna Maria Stancu, director Amplus Internațional Ltd; dl Lucian Perța, poet; dl Mihai Voloșciuc, scriitor; dl Decebal Seul, scriitor; dna Felicia Grigoraș, pensionară.

Membrii redacției mulțumesc tuturor și le urează La mulți ani!

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2018

Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data	Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data
Arad	Tradiții de Anul Nou la ucraineni	Chișlaca	ianuarie	Caraș-Severin	Șezătoare literară; recital de poezii și ghicitori; momente vesele	Reșița	februarie
	Ziua Internațională a Limbii Materne „Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim“	Tîrnova	februarie		Sărbătorirea poetului Taras Șevcenko	Cornuțel	martie
	204 ani de la nașterea poetului Taras H. Șevcenko (1814-1861)	Tîrnova	martie		Rolul femeilor în societate	Caransebeș	martie
	Concurs de recitare a poeziei ucrainene (etapa județeană)	Tîrnova	mai		OTUR: campionat județean de minifotbal	Caransebeș	aprilie
	Sărbătorirea a 30 de ani de la stabilirea primilor ucraineni în județul Arad	Tîrnova	iunie		Concurs de poezie ucraineană	Copăcele	aprilie
Botoșani	Prietenii limbii ucrainene, Mihai Eminescu și Ștefan Tcaciuc	Rogojești	ianuarie		OTUR: dezvoltarea personală și seminar de antreprenariat, faza națională	Coronini (județul Caraș-Severin)	aprilie
	Ziua limbii materne Cîndești, Rogojești	Botoșani	februarie		Cîntec și joc ucrainean	Anina	mai
	Taras Șevcenko, poet național și european	Botoșani	martie		Excursie pentru elevii care studiază limba ucraineană (Țara Hațegului)	Caransebeș	iunie
	Dragă doamnă, pentru tine...	Rogojești, Botoșani	martie	Cluj-Napoca	Sărbătorile de iarnă pe stil vechi la ucraineni: Crăciunul, Revelionul, Boboteaza (analiză și evocare)	Cluj-Napoca	ianuarie
	Încondeierea ouălor de Paște. Expoziție de cusături; editare album	Rogojești, Botoșani	aprilie		Ziua Internațională a Limbii Materne	Cluj-Napoca	februarie
	Alături de ucrainenii din Botoșani la Ziua Municipiului, de Sf. Gheorghe	Botoșani	aprilie		240 ani de la nașterea prozatorului și dramaturgului Hryhori Kvitka-Osnovianenko (1778-1843)	Cluj-Napoca	februarie
	Noaptea muzeelor	Botoșani	mai		204 ani de la nașterea poetului Taras Șevcenko	Cluj-Napoca	martie
	Călătoria mea multiculturală – preselecție concurs național	Botoșani, Avrameni, Rogojești, Cîndești	mai		Literatura și publicistica ucrainenilor din România (întâlnire cu scriitori și jurnaliști ucraineni)	Cluj-Napoca	aprilie
	1 Iunie, Ziua Internațională a Copilului	Botoșani, Avrameni, Rogojești, Cîndești	iunie		Schimb cultural-educativ între studenții Facultății de Litere, UBB și elevii ucraineni din Maramureș	Sighetu Marmăției	aprilie
	Concurs de poezie ucraineană	Botoșani, Avrameni, Rogojești, Cîndești	iunie		Simpozionul Internațional „Zilele culturii slave“, ediția a X-a	Cluj-Napoca	mai
București	Vasyl Stus – 80 de ani de la naștere	București	ianuarie		180 de ani de la nașterea scriitorului și traducătorului Ivan Neciui-Levytskyi (1838-1918)	Cluj-Napoca	mai
	Serată literară ucraineană dedicată Zilei Internaționale a Limbii Materne	București	februarie		Deplasarea cu trupa de teatru „Жарптиця“ („Pasărea de foc“), din cadrul Organizației județene Cluj a UUR, la Organizația județeană Botoșani, în vederea promovării identității culturale a minorității ucrainene din România	Botoșani	mai/iunie
	204 ani de la nașterea poetului Taras Șevcenko (1814-1861); concert și evocare	București	martie		1030 de ani de la creștinarea Rusiei Kievene de Volodymyr Sveatoslavyci (în anul 988)	Cluj-Napoca	iunie
	Ziua Femeii	București	martie	Galați	Evocarea poetului M. Eminescu (poezii traduse în limba ucraineană) și a scriitorului Ștefan Tcaciuc	Galați	ianuarie
	Paștele la ucraineni; masă rotundă	București	aprilie		Ziua Internațională a Femeii. Rolul femeilor ucrainene în păstrarea identității naționale	Galați	martie
	Seară culturală interetnică „Simfonii de primăvară“, ediția a III-a	București	mai				
	Excursie de cercetare la Kaniv	București	mai				
	Comemorarea scriitoarei Lesea Ucrainka – 105 ani de la moarte	București	iunie				
Caraș-Severin	Participare la Festivalul de colinde din Sighetu Marmăției	Sighetu Marmăției	ianuarie				
	Sărbătorile de iarnă la ucraineni	Caransebeș	ianuarie				
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Organizațiile locale ale UUR	februarie				

(Continuare în pagina a 6-a)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2018

Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data	Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data
Galați	Omagiu memoriei poetului Taras Șevcenko	Galați	martie	Satu Mare	Festivalul internațional de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni	Sighetu Marmației	ianuarie
	Acțiuni ocazionate de celebrarea Zilei Europei (diversități culturale)	Galați	mai		Întâlnirea Comisiei de probleme sociale, de familie și femei	Satu Mare	februarie
	Manifestare culturală interetnică „La pas prin grădina publică în Galații de altădată”, ediția a IV-a	Galați	mai		Rolul femeii în perioada contemporană (Ziua Internațională a Femeii)	Satu Mare	martie
Iași	Simpozion „Crăciunul la ucraineni”. Tradiții și obiceiuri de Crăciun la ucrainenii din România. Interferențe cu tradițiile și obiceiurile românilor	Iași	ianuarie		Zilele Taras Șevcenko	Satu Mare	martie
	Evocarea literară „Ștefan Teaciu și Mihai Eminescu, în memoriam”	Iași	ianuarie		Personalități ale culturii ucrainene	Micula, Satu Mare	aprilie
	Simpozion „Ziua Internațională a Limbii Materne”	Iași	februarie		Ziua cămășii ucrainene	Tarna Mare, Satu Mare	mai
	Istoricul bucătăriei ucrainene. Tradiții și inovații în domeniul culinar specific ucrainean. Sfaturi pentru tinerele gospodine”	Iași	februarie/aprilie		Participarea la acțiunea Campionatul național de minifotbal „Cupa OTUR”, ediția a III-a		martie/aprilie
	Simpozion „Ziua internațională a dreptului femeilor și a păcii”. „Ziua Internațională a Scriitorului”	Iași	martie		„Zâmbet de copil” (Ziua Internațională a Copilului)	Micula	iunie
	Simpozion „Receptarea operei lui T. Șevcenko în România”	Iași	martie		„Învățăm și ne distrăm” – excursie tematică	Micula	iunie
	Simpozion dedicat zilei monumentului și locurilor istorice, respectiv, Zilei Internaționale a Cărții și a Dreptului de Autor	Iași	aprilie	Suceava	Eminescu și Ucraina	Suceava-Cernăuți	ianuarie
Maramureș	Festivalul internațional de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni	Sighetu Marmației	ianuarie		Ziua Internațională a Limbii Materne	Rădăuți	februarie
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Sighetu Marmației	februarie		Comemorarea scriitorilor de origine ucraineană din Bucovina	Ipotești	februarie
	Simpozionul „Rolul femeii ucrainene din societate”	Sighetu Marmației	martie		Rolul femeii în păstrarea limbii materne. Ziua Internațională a Femeii	Suceava	martie
	Sărbătorirea poetului ucrainean Taras Șevcenko	Sighetu Marmației	martie		Comemorarea poetului național Taras Șevcenko	Negostina, Siret	martie
	Concursul de recitare a poeziei ucrainene, etapa județeană	Rona de Sus	aprilie		„Pysanka”	Paltinu	martie
	Concursul de recitare a poeziei ucrainene, etapa națională	Sighetu Marmației	aprilie		Istoria și tradițiile ucrainenilor din România; concurs național	Suceava	aprilie
	Cinstirea veteranilor de război	Poienile de sub Munte	mai		„Ucrainenii din Bucovina” – sesiune de comunicări științifice	Bălcăuți	aprilie
	Cântece și dansuri de pe Valea Ruscovei	Ruscova	mai		Cupa minorității ucrainene la sporturi de echipă – ediția de primăvară	Negostina	mai
	Obiceiuri pastorale de primăvară la ucraineni: mira la huțuli	Bistra	mai		Concurs de recitare a poeziei ucrainene, etapa județeană	Bălcăuți	mai
	Tradiții și cântece cu ocazia hramului bisericii parohiale „Înălțarea Domnului”	Bistra	mai		Conviețuiri, ediția a XXV-a	Dărmănești	mai
	Vara la stână	Rona de Sus	iunie		Ziua Internațională a Copilului	Rădăuți	iunie
	Caravana folclorului ucrainean	Repedea, Crăciunești, Bocicoiu Mare, Vișeu de Sus, Bistra, Coștiui	iunie/iulie		Festivalul internațional de muzică de estradă ucraineană în memoria lui Nazari Iaremciuk, ediția a II-a	Negostina	iunie
				Timiș	Evocarea sărbătorilor de iarnă la ucrainenii din Timiș	Timișoara	ianuarie
					Ziua Internațională a Limbii Materne	Timișoara	februarie
					Zilele Taras Șevcenko	Lugoj	martie
					Rolul femeii în păstrarea identității ucrainene. Ziua Femeii	Timișoara	martie
					„Creatori de artă ucraineni” (poezie, pictură, sculptură)	Timișoara	aprilie

(Continuare în pagina a 7-a)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2018

Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data	Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data	
Timiș	Concurs de recitare a poeziei ucrainene (faza județeană)	Știuca	mai	OTUR	„Forumul tineretului ucrainean din România“ – necesitatea implicării tineretului ucrainean în activitățile civice (la care participă toate organizațiile județene ale UUR și OTUR)	Sighetu Marmației	martie-aprilie	
	Tradiții culinare ale ucrainenilor din Banat	Timișoara	iunie			„Flashmob“ – Ziua iei ucrainene	Maramureș	mai
	Caravana ucraineană	Gottlob, Remetea Mică	iunie			Finala „Miss vyshyvanka“ – concurs de frumusețe (la care participă toate organizațiile județene ale UUR și OTUR)	București	iunie
	„Să ne cunoaștem rădăcinile“ – excursie în Maramureș	Maramureș	iunie		OFUR	Prezentarea Planului de acțiuni culturale pe 2018. Participarea la concertul de colinde	Sighetu Marmației	ianuarie
Tulcea	Sărbătorile de iarnă la ucrainenii nord-dobrogeni	toate organizațiile locale	ianuarie			„Să ne cinstim limba maternă“	toate școlile în care se studiază limba maternă	februarie
	Participare la Festivalul colindelor Sighetu Marmației	Sighetu Marmației	ianuarie		Un buchet de flori pentru cea mai gingașă ființă, femeia	toate organizațiile de femei ucrainene	martie	
	Concurs de poezie, cântec și dans ucrainean	Tulcea, Pardina, Crișan, Letea, Sfântu Gheorghe, Murighiol	februarie		Dor de Taras Șevcenko	toate organizațiile de femei ucrainene	martie	
	Ziua Internațională a Femeii. Rolul femeii ucrainene în păstrarea identității etnice	toate organizațiile locale	martie		Să facem sărbătorile cât mai frumoase, să-i facem fericiți pe cei necăjiți	toate organizațiile de femei ucrainene	aprilie	
	Zilele Taras Șevcenko	Tulcea, Sulina	martie		O rază de speranță	toate organizațiile de femei ucrainene	aprilie	
	Concurs „Cel mai bun sportiv al comunității“ (șah, tenis de masă, fotbal)	Tulcea	aprilie		Simpozion „15 mai, Ziua internațională a familiei“. „Să spunem NU violenței domestice“	Satu Mare	mai	
	Tradiții și obiceiuri ucrainene. Întâlnire cu fiii satului	Letea, Sfântu Gheorghe, Fântâna Mare	mai		Să celebrăm portul popular „Ziua iei ucrainene“	Botoșani	mai	
	Festivalul Bujorilor. Tradiții și continuitate la ucraineni, ediția a II-a	Fântâna Mare	mai		105 ani de la moartea celei mai mari scriitoare ucrainene Lesea Ucrainka	toate organizațiile de femei ucrainene	iunie	
	Taras Șevcenko, poetul național al Ucrainei, reper moral pentru fiecare ucrainean. Excursie la Kaniv. Vizitarea unei Sici căzăcești	Kaniv - Ucraina	mai		„Zâmbet de copil ucrainean“. Ziua Internațională a Copilului	toate organizațiile de femei ucrainene	iunie	
	Ziua Copilului în familia ucraineană. Cel mai bun recitator, interpret și dansator	toate organizațiile Tulcea	iunie	Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele UUR				
	Întâlnire artistică și gastronomică ucraineană „Spivaiemo i varemo perohy“	Sulina, Letea	iunie	Mihai Traista, președintele Comisiei de Cultură				
Comisia de Învățământ	Olimpiada de Limba și literatura ucraineană, etapa județeană	toate filialele UUR	martie	(Continuare în numărul următor)				
	Olimpiada de Limba și literatura ucraineană, etapa națională	București	aprilie	De taină voci...				
	Concurs național „Zestrea strămoșească ucraineană“	Maramureș	mai-iunie	<i>O rază-și cerne-n sufletu-mi splendoarea Din Absolut, luceferi poposesc Strivind greșeala dintr-un timp lumesc, La căpătâiul nopții plânge marea.</i>				
	Simpozion Internațional „Comunicare interculturală româno-ucraineană“. Direcții și perspective	Suceava	mai	<i>De taină voci acoperă-mi retina În așternutul clipei nepereche, Iar mesageri din cronica cea veche Vor spulbera tot hăul cu Lumina.</i>				
	Șezătoare literară (organizarea unei întâlniri cu scriitorii și poeții ucraineni din România)	Sighetu Marmației	iunie	<i>O geometrie mult prea rostuită Un gând ascuns în vechiul mit, Dau vieții sens, înaltul nesfârșit Înnobilează starea neîmplinită.</i>				
	„Școala altfel“ pentru elevii ucraineni	Arad, Botoșani, Caraș-Severin, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Timiș, Tulcea	martie-octombrie	Radu BOTIȘ				
OTUR	„Împădurirea Maramureșului drag“ – acțiune de plantat copaci în pădurile maramureșene	Rona de Sus, Poienile de sub Munte	martie					
	„Cupa OTUR“ – Campionat național de minifotbal, ediția a II-a (la care participă toate organizațiile județene ale UUR și OTUR)	Cluj-Napoca	martie-aprilie					

Comunicat de presă al Ambasadei Ucrainei în România cu privire la poziția Ministerului Educației și Științei al Ucrainei privind concluziile oficiale ale Comisiei de la Veneția

Ministerul Educației și Științei al Ucrainei exprimă sincere mulțumiri Comisiei de la Veneția pentru munca depusă și manifestă o disponibilitate totală în vederea implementării recomandărilor elaborate cu privire la articolul 7 al Legii Ucrainei „Despre educație“.

La 11 decembrie 2017, au fost publicate concluziile oficiale ale Comisiei de la Veneția (în continuare – Comisia) cu privire la concordanța articolului 7 al Legii Ucrainei „Despre educație“. Concluziile au fost elaborate în baza evaluării și discuțiilor din cadrul Comisiei, precum și a reuniunii finale a acesteia, care a avut loc cu participarea Ministrului Educației și Științei al Ucrainei Lilia Grinevich, la data de 8 decembrie 2017.

Este important de a remarca faptul că Comisia de la Veneția a ținut cont de majoritatea modificărilor și amendamentelor aduse de Ministerul Educației și Științei al Ucrainei, concluziile fiind echilibrate și constructive. În special, Comisia a subliniat că „promovarea consolidării limbii de stat, precum și obligativitatea ei pentru toți cetățenii este un scop legitim și chiar laudabil al statului“. De asemenea, se menționează faptul că limba de stat este un factor de unitate și înțelegere reciprocă în societate.

Este esențial de a mai menționa că momentul principal al concluziilor este cuprins în paragraful final (nr. 126), care consolidează recomandările Comisiei și în baza căruia Consiliul European va monitoriza implementarea de către stat a recomandărilor Comisiei de la Veneția.

În special, acest paragraf prevede: „126. O serie de aspecte pot fi imediat abordate prin intermediul prevederilor altor acte normative precum și în cadrul aplicării art. 7 în forma în care a fost adoptat, în special, prin adoptarea legii „Despre învățământul secundar“. În legătură cu aceasta, Comisia de la Veneția recomandă:

– de a utiliza pe deplin flexibilitatea prevăzută în aliniatul 4 din articolul 7 în cadrul adoptării legislației de implementare, pentru a asigura un nivel considerabil de predare în limbile oficiale ale UE pentru minoritățile respective;

– de a asigura în continuare o pondere suficientă a educației în limbile minorităților în școlile primare și secundare, pe lângă studierea limbii de stat;

– de a îmbunătăți calitatea predării limbii de stat;

– de a modifica dispozițiile tranzitorii din Legea „Despre educație“, oferind o perioadă de tranziție mai lungă pentru implementarea treptată a reformei;

– de a exclude școlile private din cadrul aplicării noilor cerințe privind limba de studiu în conformitate cu articolul 13 din Convenția-cadru;

– de a iniția un nou dialog cu reprezentanții minorităților naționale și ai tuturor părților interesate cu privire la subiectul utilizării limbii în educație în cadrul implementării noii Legi „Despre educație“;

– de a asigura condițiile necesare în care implementarea legii nu va pune în pericol păstrarea patrimoniului cultural al minorităților și continuitatea studierii limbilor minoritare în școlile tradiționale“.

Ministerul Educației și Științei al Ucrainei, după cum se precizează și în recomandări, intenționează să utilizeze pe deplin flexibilitatea prevăzută în aliniatul 4 din articolul 7 al Legii „Despre educație“.

Luând în considerație recomandările Comisiei, Ministerul Educației și Științei al Ucrainei propune următoarele modele de implementare a articolului 7, care vor fi expuse în Legea „Învățământul secundar general“. Modelele de studiu din școlile cu predare în limbile minoritare vor lua în considerație necesitățile educaționale ale copiilor din diferite comunități naționale, ținând cont de trei criterii. Primul criteriu este vulnerabilitatea limbii, al doilea ține de mediul lingvistic în care locuiește minoritatea, iar cel de-al treilea criteriu este grupul lingvistic de care aparține limba.

În consecință, în cadrul aplicării articolului 7 din Legea „Despre educație“ urmează a fi propuse cele trei modele de utilizare și studiere a limbilor menționate mai sus.

Primul model prevede posibilitatea predării în limba minoritară a tuturor obiectelor în clasele a 1-ia până la a 11-a (a 12-a) alături de limba ucraineană. Acest model va funcționa pentru limbile vulnerabile, adică pentru cei care nu au propriul stat de baștină ca necesitate pentru dezvoltarea terminologiei lingvistice, precum și pentru cei care nu locuiesc într-un mediu lingvistic propriu. De exemplu, tătarii din Crimeea nu au nici un alt stat care să dezvolte terminologia limbii lor, în prezent comunitatea locuiește exclusiv în mediul vorbitor de limba ucraineană sau rusă, ce, de asemenea, nu contribuie la dezvoltarea limbii tătarilor din Crimeea.

Următorul model este pentru comunitățile naționale a căror limbă aparține celor vorbite în țările din Uniunea Europeană. În funcție de grupul lingvistic și de mediul lingvistic de reședință, acest model poate avea 2 variante. Prima ar putea fi aplicabilă pentru comunitățile ale căror limbi aparțin grupului lingvistic slav și care locuiesc într-un mediu predominant de limba ucraineană. Acestea sunt, ca exemplu, limbile polonă, slovacă, bulgară.

Așa cum este prevăzut de Lege, copiii a căror limba maternă face parte din acest grup vor putea studia pe deplin în limba maternă în grădiniță și în școala primară, studiind concomitent limba ucraineană. Din clasa a 5-a, împreună cu disciplinele studiate în limba maternă vor fi introduse și discipline care se vor studia în limba ucraineană, ponderea lor va fi mărită și va crește proporțional până la nivel de liceu. A doua opțiune va lua în calcul particularitățile studierii limbii ucrainene de către reprezentanții altor grupuri lingvistice, care locuiesc în cea mai mare parte în mediul lim-

bii lor materne. În special, este vorba despre comunitățile română și maghiară. Pentru școlile cu predare în limbile acestora trecerea la studierea disciplinelor în limba ucraineană va fi treptată, iar procentul de discipline studiate în limba de stat va fi mai mic. Această abordare se datorează faptului că procesul de studiere a limbii de stat de către aceste grupuri lingvistice este mult mai complicat și necesită o perioadă de timp mai îndelungată pentru a atinge nivelul necesar de studiu al diferitelor discipline în limba de stat.

Al treilea model este pentru comunitățile naționale, a căror limbă maternă ține de familia lingvistică comună cu limba ucraineană și care locuiesc, în principal, în mediul propriei lor limbi. Astfel de medii includ limba rusă. Copiii care vor studia conform acestui model vor trece la studii în limba ucraineană imediat după clasa a 5-a. Copiii a căror limbă maternă este rusa, vor învăța cu ușurință în limba ucraineană, mai ales cei care locuiesc în mediul limbii ruse – în familie, pe stradă ei utilizează rusa. Deci, singurul loc unde copiii din această comunitate națională pot folosi liber limba de stat este școala. Învățând subiectele în limba ucraineană, în același timp continuând să studieze limba rusă ca disciplină, copiii vor fi capabili să învețe la nivel ridicat două limbi – și ucraineană, și rusa.

De asemenea, Ministerul Educației și Științei al Ucrainei a inițiat aplicarea unor măsuri menite îmbunătățirii predării limbii ucrainene în școlile cu limba de predare a comunităților naționale. Împreună cu minoritățile naționale, Ministerul Educației și Științei lucrează la elaborarea unor abordări educaționale diverse, ținând cont de nevoile educaționale ale copiilor. Obiectivul principal este de a oferi un nivel suficient de competență în limba de stat, menținând în același timp studierea calitativă a diferitelor discipline atât în limba de stat, cât și în limba maternă.

Ministerul, de asemenea, este de acord cu activitatea școlilor private în conformitate cu articolul 13 din Convenția-cadru fără aplicarea noilor cerințe lingvistice din Legea „Despre educație“ cu perspectiva specificării modului lor de activitate în Legea „Despre învățământul secundar general“.

Ministerul Educației și Științei al Ucrainei este recunoscător Comisiei de la Veneția pentru faptul că satisfacerea cererii de efectuare a unei analize a legislației ucrainene în domeniul educației în vederea respectării normelor juridice internaționale în vigoare a fost efectuată într-un timp scurt, iar observațiile părții ucrainene au fost reflectate în concluziile finale.

Ucraina este dispusă să continue cooperarea cu organismele competente de experți ale Consiliului European pentru a dezvolta un cadru legislativ eficient în vederea protecției drepturilor minorităților naționale. În plus, Ucraina îndeamnă partenerii vecini să se angajeze într-un dialog constructiv.

22 ianuarie, Ziua Reunirii Ucrainei

Secole de-a rândul poporul ucrainean a luptat pentru unirea teritoriilor locuite de ucraineni într-un singur stat liber și independent – Ucraina.

La acest legitim deziderat un rol hotărâtor l-au avut mari hatmani ucraineni – Bohdan Hmelnytskyi, Ivan Mazepa, Petro Doroshenko, Pylyp Orlyk ș.a. care au reușit să trezească în poporul ucrainean conștiința faptului că sunt o singură națiune. La aceasta și-a adus contribuția și intelectualitatea ucraineană, în frunte cu marele poet, scriitor, revoluționar ucrainean, Taras Șevcenko. Visul lor a devenit realitate abia în secolul XX, odată cu destrămarea imperiilor rus și austro-ungar în perioada Primului Război Mondial, sub jugul cărora au trăit ca iobagi milioane de ucraineni.

Prima Republică Populară Ucraineană cu capitala la Kiev a fost creată la 7 noiembrie 1917, când la cârma Rusiei au venit bolșevicii (ca urmare a răsturnării Guvernului burghezo-democratic condus de Kerenski instaurat în februarie 1917 după abdicarea țarului Nicolai al II-lea) care au instaurat puterea sovietică.

Cea de-a doua entitate statală ucraineană s-a creat la 19 octombrie 1918, sub denumirea Republica Populară Ucraineană la Lvov, reușind să înfrângă prin luptă autoritățile austro-ungare. Construirea celor două state independente ucrainene nu era agreată de Rusia Sovietică, de armata albă condusă de generalul Denikin care lupta pentru restaurarea monarhiei țariste, de Austro-Ungaria, de Germania și chiar de țările care făceau parte cu Rusia țaristă din Antantă.

Tratatul duse de conducătorii Radei Centrale cu reprezentanții Rusiei Sovietice pentru obținerea autonomiei nu au dus la niciun rezultat,

din contră, trupele guvernului sovietic au trecut la ofensivă, obligând Rada Centrală și guvernul său să părăsească Kievul, stabilindu-se la Jytomyr, unde la 11 ianuarie 1918, la cel de al IV-lea Universal, Ucraina s-a declarat stat independent, ieșind din componența Rusiei Sovietice.

S-a hotărât ca Secretariatul General al Radei să devină Consiliul de Miniștri în frunte cu Vsevolod Golubovici.

Tratatul de pace început în decembrie 1917 de Rada Centrală și continuat ulterior de V. Golubovici cu Puterile Centrale s-au încheiat în martie 1918 în favoarea acestora, fapt care a facilitat ocuparea teritoriului de trupele germane și instalarea, la 29 aprilie, a guvernului progerman condus de hatmanul Pavlo Skoropadskyi. Toate legile aprobate de Rada Centrală au fost abrogate, ceea ce a dus practic la intrarea în ilegalitate a Radei și Guvernului său.

După o guvernare de cca 8 luni a Guvernului Skoropadskyi, când trupele germane s-au dat la jafuri și crime împotriva poporului ucrainean, Directoratul care s-a format a reușit să preia puterea obligând pe hatmanul Skoropadskyi, în decembrie 1918, să părăsească Ucraina și să plece în Germania, odată cu trupele germane, ca urmare și a semnării la Copenhaga a tratatului privind încetarea războiului cu țările Antantei.

Astfel, din 14 decembrie 1918, Directoratul a restabilit puterea sa în Ucraina, revenind la vechea denumire de Republică Populară Ucraineană și la legile promulgate de Rada Centrală în perioada primei guvernări (martie 1917 - aprilie 1918). Pentru a face față situației militare în care se găsea RPU care era asaltată de trupele armatei roșii, albe și poloneze, au început tratative preliminare cu conducerea Republicii Populare Ucrainene de Vest (creată la 19 octombrie 1918) pentru realizarea unirii celor două state ucrainene într-un singur stat ucrainean cu capitala la Kiev.

Pentru a transpune în practică acest deziderat cele două părți au semnat la Fastiv un „preacord” care prevedea dorința acestora de a se uni într-un singur stat ucrainean.

După tratativele duse în continuare la Chust, Consiliul Național al celor două state ucrainene a adoptat, la 3 ianuarie 1919, „Legea privind unirea RPU și a RPUV”.

La 21 ianuarie 1919, la această uniune statală a aderat și Republica Populară Ucraineană Transcarpatia. Menționăm că conducerile celor două state ucrainene au intrat în Directoratul RPU.

Odată realizat acest deziderat, la 22 ianuarie 1919, în Piața Sf. Sofia din Kiev, în fața unei adunări impresionante ca număr de participanți s-a citit Proclamația Unirii celor 3 state ucrainene într-un singur stat ucrainean național, independent.

Față de agresiunea Rusiei Sovietice împotriva Ucrainei, Directoratul RPU a declarat război împotriva acesteia, care s-a soldat în martie 1919 cu pierderea orașelor mari aflate sub controlul RPU unite și stabilirea Guvernului acesteia la Jytomyr.

În vara anului 1919, profitând de ofensiva Armatei Albe împotriva Ucrainei, armata unită a statului ucrainean a trecut la contraofensivă, reușind la 30 august 1919 să ocupe Kievul, dar din cauza superiorității armatei albe, armata RPU a părăsit Kievul, ca urmare a refuzului comandamentului acesteia de a purta tratative cu Symon Petliura.

Spre surprinderea Directoratului, comandantul Armatei Galițiene, la începutul lunii noiembrie 1919, a semnat o convenție de colaborare cu comandamentul armatei voluntare de pe Don.

Pentru a pune capăt colaborării cu RPU, conducătorul RPUV, Evhen Petrușevyci, devenind între timp dictator, a denunțat unilateral, la finele anului 1919, „Actul unirii celor două state ucrainene”, semnat la Kiev la 21 ianuarie 1919.

Din punct de vedere istoric, unirea celor două state ucrainene reprezintă un act legitim care a însemnat realizarea visului de secole a poporului ucrainean de a trăi într-un singur stat independent, unitar și național.

Mihai POCORSCHI

24 IANUARIE, ZIUA UNIRII PRINCIPATELOR ROMÂNE

La 24 ianuarie a.c., se împlinesc 159 de ani de la Unirea Principatelor Române Moldova și Țara Românească, sub numele Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești. Unirea a fost legată de personalitatea lui Alexandru Ioan Cuza și de alegerea sa ca domnitor al ambelor principate la 5 ianuarie 1859 în Moldova și la 24 ianuarie 1859 în Țara Românească.

Procesul istoric care a dus, în final, la Unirea Principatelor a început în 1848, odată cu realizarea uniunii vamale între Moldova și Țara Românească, în timpul domniilor lui Mihail Sturdza, respectiv Gheorghe Bibescu. Deznodământul războiului Crimeii a dus la un context european favorabil realizării unirii. Votul popular favorabil unirii în ambele țări, rezultat în urma unor Adunări ad-hoc în 1857, a determinat organizarea Convenției de la Paris din 1858 la care au participat Marea Britanie, Franța, Austria, Prusia, Rusia, Turcia și Regatul Sardiniei. Înțelegerea între aceste Mari Puteri a fost de a se crea o uniune mai mult formală între cele două țări, cu guverne diferite și cu unele instituții comune.

La începutul anului 1859, liderul unionist moldovean Alexandru Ioan Cuza a fost ales ca domnitor al Moldovei și Țării Românești, act care a adus cele două state într-o uniune personală. Alegerea lui Cuza a fost primită cu o bucurie fără margini. Vasile Alecsandri nota: „A-ți spune entuziasmul pe care l-a produs această alegere este un lucru cu neputință... timp de trei zile populația din Iași s-a dat la adevărate nebunii”.

Ziua de 24 ianuarie a rămas în istoria românilor ca data la care s-a înfăptuit Unirea Principatelor Române, în anul 1859.

Totuși, Unirea Principatelor s-a realizat după îndelungi dezbateri, intrigi, atentate, tensiuni ce ar fi putut compromite actul în sine, dar, forțele unioniste au avut câștig de cauză. În 1862, cu ajutorul unioniștilor din cele două țări, Alexandru Ioan Cuza a unificat Parlamentul și Guvernul, realizând unirea politică. După înlăturarea sa de la putere în 1866, unirea a fost consolidată prin aducerea pe tron a principelui Carol de Hohenzollern-Sigmaringen, iar prin Constituția adoptată la 1 iulie 1866, Principatele Unite încep să se numească oficial România.

Apoi, la 1 decembrie 1918, s-a înfăptuit Marea Unire a Transilvaniei cu România, creându-se statul național unitar român.

Ion ROBCIUC

Sub semnul lui Eminescu

Omagierea a 168 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu a avut loc luni, 15 ianuarie a.c., la Școala Gimnazială, sat Izvoarele Sucevei, în prezența elevilor și a cadrelor didactice acestea înfățișându-l prin intermediul genialei sale creații literare, organizatorul manifestării fiind domnul profesor de limba și literatura română, Vasile Lucasciuc. Elevii au recitat apoi poezii întrecându-se în a immortaliza pe coli de hârtie portretul celui mai iubit poet al neamului nostru. Ei au fost apoi repartizați pe grupe urmând să primească un punctaj, dezvoltându-și, astfel, sentimentele față de valorile naționale.

Efortul fiecărui elev a fost recompensat cu diplome de merit. Stând de vorbă cu Alin Bouhar, după ce mi-a oferit portretul lui Eminescu realizat de el, la cererea mea și-a exprimat gândurile sale despre Mihai Eminescu. N-a ezitat deloc prin a mi le destăinui.

Îi plac toate poeziile marelui poet accentuându-și mai întâi opinia că: „Eminescu există pentru el în fiecare zi, iar frumusețea fiecărei poezii este trăită în fiecare clipă a sa nu numai scriind sau recitându-l, ci la tot pasul”. Minunată precizare, pe un meleag minunat înconjurat de munți împăduriți, îndepărtat de lumea dezlănțuită.

Din comisia activităților școlare și extrașcolare au făcut parte doamnele director Crizantema Alexander și bibliotecar Mariana Mechno.

Decebal Alexandru SEUL

Ziua Minorităților Naționale la Iași

În ziua de 18 decembrie 2017, Casa de Cultură „Mihai Ursachi” din Iași în parteneriat cu Primăria municipiului Iași și cu minoritățile din județ (de data aceasta numai cinci minorități, pentru mine rămâne un mister de ce numai cinci, parcă

sărbătorilor de iarnă pentru aportul lor la promovarea culturii și tradițiilor ucrainene și pentru modul cum au reprezentat filiala Iași, dar și Uniunea Ucrainenilor din România pe parcursul anului 2017. În ambele cazuri, acțiunile desfășurate au avut

„Mihai Ursachi” din Iași a scos în evidență semnificația și importanța culturii, tradițiilor și limbilor minorităților naționale care trăiesc în bună înțelegere, de-a lungul secolelor, în Iași, nu numai pentru aceste minorități, ci chiar și pentru orașul nostru în ansamblul lui.

S-a dorit a fi un eveniment important nu numai în ceea ce privește relațiile culturale dintre minorități, ci și în ceea ce privește promovarea relațiilor de colaborare interetnică, și lucrul acesta s-a reușit, urmărindu-se în principal: impactul asupra publicului larg, indiferent de orientarea sau originea lui etnică; evidențierea patrimoniului cultural

la Iași, a dialogului cultural interetnic, fiind receptată foarte bine de publicul spectator. Astfel de evenimente reprezintă oportunități, care nu trebuie scăpate din vedere, ci, dimpotrivă, trebuie găsite noi direcții și domenii de cooperare interetnică și interculturală pentru stimularea interesului cetățenilor care trăiesc în Iași pentru ca și ei să fie alături de noi și să se bucure de valorile culturale și spirituale comune.

Din discuțiile purtate cu organizatorii acestui eveniment a rezultat necesitatea de a continua organizarea și desfășurarea unor acțiuni comune la nivelul minorităților din Iași (cu implicarea tuturor minorităților ieșene, un rol deosebit în acest sens revenind structurilor din cadrul Primăriei, al Consiliului Județean și al Prefecturii, care au în fișa postului responsabilități privind activitatea cu minoritățile naționa-

cu fiecare an mai puțini) a fost organizată o acțiune dedicată Zilei Minorităților Naționale. La eveniment au participat următoarele minorități: armeni, greci, romi, ruși-lipoveni și ucraineni.

Ansamblul de dansuri populare ucrainene „Veselka”, coordonat de coregraful și maestrul de balet dra Rodica Fălișteanu a prezentat două dansuri, într-un aranjament coregrafic nou, cu dansatori noi, care au fost apreciate și susținute cu aplauze prelungite din partea publicului spectator.

ca scop final promovarea și încurajarea bunelor relații între minoritățile naționale, care conviețuiesc în Iași, prin intermediul culturii.

Organizatorii acestui eveniment și-au propus, și în opinia noastră în mare măsură au reușit să-și îndeplinească rolul de parteneri activi în promovarea dialogului și a cooperării între grupurile etnice, cu toate că noi ne-am așteptat ca la eveniment să fie reprezentanți ai Primăriei, ai Consiliul Județean și ai Prefecturii Iași, ca în anii precedenți. De data aceasta, lucrul acesta

și spiritual al minorităților, participante la aceste acțiuni; motivarea concetățenilor de a-și aduce contribuția la formarea unei conștiințe culturale europene, necesare pentru

le), semnarea unui protocol privind colaborarea dintre minoritățile care își desfășoară activitatea în Iași, precum și a unui acord de cooperare dintre minorități și autoritățile de

Cu o zi în avans, la 17 decembrie 2017, filiala Iași a UUR a pregătit și desfășurat o acțiune dedicată sărbătorii Zilei Minorităților Naționale, pentru membrii minorității noastre, la care au fost invitați reprezentanți din partea organizațiilor și instituțiilor cu care colaborăm. În cadrul acestei acțiuni, membrii filialei Iași, precum și invitații noștri de onoare s-au organizat și au prezentat un program liber ales, deosebit de bine apreciat de cei prezenți. Participanții la eveniment au rămas plăcut impresionați de prestația doamnei profesoare Otilia Zaharov, care a încântat publicul spectator cu un buchet de colinde tradiționale românești. În acest context, în numele conducerii UUR, președintele filialei Iași a oferit membrilor ansamblului de dansuri „Veselka” cadouri cu ocazia

nu s-a mai întâmplat. Poate că sunt, și credem că sunt probleme mai

importante decât Ziua Minorităților Naționale. În discursul său, dl Adi Christie, directorul Casei de Cultură

promovarea valorilor și a identității etnice într-o Europă unită.

Acțiunea de față a fost organizată ca o manifestare a spiritului de bună conviețuire, a toleranței interetnice

stat locale, interesate de promovarea „unității în diversitate”.

Apreciam că participând la acest eveniment s-a făcut un pas înainte în ceea ce privește promovarea tradițiilor, obiceiurilor și culturii ucrainene, în ansamblu, la nivel local, iar participarea la astfel de acțiuni trebuie continuată și în viitor. Comitetul filialei Iași a UUR își exprimă recunoștința și mulțumiri ansamblului de dansuri populare ucrainene „Veselka” și personalului dra Rodica Fălișteanu, coordonatorul ansamblului, precum și conducerii Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă” din municipiul Iași pentru sprijinul acordat.

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

Sărbătoarea minorităților este un proiect multicultural inițiat și coordonat de către prof. Daniel Hrenciuc în parteneriat cu Uniunea Ucrainenilor – Suceava (inspector școlar Ilie Sauciu, președintele filialei Suceava a UUR și Vasile Pascaru, președintele organizației UUR Rădăuți), Comunitatea Rușilor-Lipoveni Rădăuți (președinte prof. Alexandrina Coca), Comunitatea Evreiască (președinte Igo Kofler), Uniunea Polonezilor Rădăuți (președinte Schmidt Cazimir), UDMR (președintă Adriana Hapenciuc) și Partida Rromilor – Pro Europa (Brașoveanu Dantes), dedicat Zilei Minorităților Naționale (18 decembrie). Din echipa proiectului fac parte Vasile Pascaru – UUR Rădăuți, prof. Alexandrina Coca – Comunitatea Rușilor-Lipoveni, Igo Kofler – Comunitatea

Evreiască Rădăuți și prof. Marius Grijincu, Colegiul Tehnic Rădăuți. Proiectul a fost susținut activ de către Dumitru Mihalescu, deputat PNL de Suceava. Dintre obiectivele acestui proiect, enumerăm: cunoașterea tradițiilor și obiceiurilor minorităților naționale trăitoare în spațiul Bucovinei; promovarea portului și costumelor populare specifice fiecărei comunități etnice și confesionale în parte, respectiv, cunoașterea dansurilor și cântecelor specifice minorităților naționale participante la proiect. Plecând de la premisa fundamentală a cunoașterii reciproce drept condiție esențială a consensului interetnic și interconfesional, manifestarea de la Rădăuți s-a dorit a fi, în egală măsură, un omagiu adus moștenirii Bucovinei. Sărbătoarea minorităților s-a desfășurat în incinta Casei de Cultură din municipiul Rădăuți, dumi-

Sărbătoarea minorităților

nică, 17 decembrie 2017, între orele 12-15, în prezența unui public numeros. La început, au fost rostite scurte alocuțiuni de către liderii fiecărei comunități etnice în parte, prof. Ilie Sauciu prezentând, cu acest prilej, mesajul președintelui UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi. Dumitru Mihalescu, deputat PNL de Suceava, a ținut să fie prezent la această acțiune, transmițând un mesaj adecvat celor prezenți. În fine, odată spectacolul început, în fața celor prezenți, au evoluat cu multă sensibilitate și aplomb, formația ucraineană („Cervona kalyna” – Negostina, instructor prof. Iulian Chideșa), poloneză („Mała Pojana”, instructor Agnieszka Polaczek), a rușilor-lipoveni („Bukovinskie rozzi” – prof. Alexandrina Coca), rromă (Școala „Sf. Stelian” Rădăuți – director Halip Ioan) și maghiară (formație a secuilor din Miercurea Ciuc). Muzica corului german „Liedertafel” (Uniunea Germanilor Buc-

vineni din Rădăuți, dirijor Eduard Mohr) a stârnit aplauze la scenă deschisă, bucurându-se astfel de aprecierea unanimă a publicului numeros. La fel de apreciată a fost și interpretarea corului ucrainean „Speranța” (Uniunea Ucrainenilor – Rădăuți), precum și evoluția plină de sensibilitate a formației „Bukovynska ruja” (Milișăuți), alături de aceea a tinerei Daniela Prichici (Milișăuți), care a încântat audiența în frumoasa limbă ucraineană.

În finalul manifestării, Sorin Costiuc, un cunoscut artist local rădăuțean, a interpretat câte-

va cântece în limba ebraică. Cu acest prilej, au fost prezentate dansuri, cântece și colinde specifice Crăciunului. Vasile Pascaru, președintele Uniunii Ucrainenilor – Rădăuți, a oferit diplome președinților de organizații, participanți la acest eveniment. Diplome de onoare au fost acordate domnilor Ilie Sauciu și Daniel Hrenciuc, în semn de recunoaștere a meritelor în organizarea acestui eveniment.

Cunoscut cândva drept cel „mai germanizat oraș al Bucovinei”, Rădăuțiul a reușit, preț de două ceasuri, să evoce la propriu, multiculturalitatea și consensul pluriethnic, prin evoluțiile pline de sensibilitate ale ucrainenilor, rușilor-lipoveni, maghiarilor, rromilor, polonezilor și germanilor. Acest proiect s-a dorit a fi unul organizat an de an cu prilejul Zilei Minorităților Naționale.

*Text prof. Daniel HRENCIUC,
foto Mihai BOICIUC*

În perioada 18-22 decembrie 2017, elevii din școlile comunei Dărmănești au desfășurat activități din cadrul săptămânii „Să știi mai multe, să fii mai bun!”. Pe lângă vizite, excursii, concursuri și serbări, la inițiativa doamnei director Barbir Daniela, cadrele didactice au organizat a II-a ediție a proiectului „Colindăm, dăruim, bucurăm”. Astfel că joi, 21 decembrie 2017, cu mic cu mare, elevi, părinți, bunici, cadre didactice și reprezentanți ai comunității locale s-au adunat la Complexul Măriței în cadrul proiectului caritabil ce s-a desfășurat sub deviza „De Crăciun, fii mai bun!”.

Evenimentul a mobilizat un număr mare de participanți ce au empatizat cu ideea comercializării pro-

„Să știi mai multe, să fii mai bun!”

puselor realizate de elevi pentru a veni în sprijinul unor consăteni aflați într-un moment dificil din viață. Pentru reușita acestei activități toți au pus mult suflet. Sub îndrumarea învățătorilor și a diriginților, elevii au popularizat activitatea împărțind invitații, afișe, și cu multă muncă, imaginație și dăruire au reușit să aducă la târg o gamă variată de produse: brăduleți și globuri din tot felul de materiale, fulgi de nea, suporturi de lumânări, coronițe și decorațiuni de Crăciun din diverse materiale. Nici părinții nu s-au lăsat

mai prejos, gospodinele pregătind prăjituri delicioase. Pentru cei prezenți, elevii școlilor din Măriței, Dărmănești, Dănila și Călinești-Enache au pregătit și un program artistic cu dans, colinde, urături și sorcovă încununând frumoasa activitate.

La finalul acțiunii, standurile încărcate erau triste și goale, dar pe chipul fiecărui participant se citea bucuria reușitei.

preoriale ceea ce va contribui la reușita lor profesională și la o bună inserție socială, la formarea lor ca membri activi ai comunității din care fac parte”, au spus coordonatorii proiectului, prof. Bodnariuc Cristina și prof. Iencian Eugenia. Crăciun fericit!

*Text Kolea KURELIUK,
foto prof. Dana BARBIR*

Omul sfintește locul

S-ar prea putea, ca în urma apariției acestui material să „câștig o serie de prieteni“. Să ne întoarcem în timp adică imediat după evenimentele din decembrie 1989 atunci când mai erau la catedră mulți dintre cei care au absolvit liceele pedagogice la Siret.

Limba ucraineană a început a se preda în foarte multe școli din județul Suceava, acolo unde s-a predat până la Revoluție. Se înțelege că și în alte județe s-a petrecut la fel.

Mă voi limita doar la județul Suceava și-n particular la comuna Dărmănești. Cârcoțașul de mine am zis: va fi un foc de paie! Și așa a și fost...

Încet, încet, lucrurile n-au mai mers. Primii s-au predat cei din Dănila, a urmat Dărmăneștiul, pe metereze rămânând Școala Gimnazială Călinești-Enache datorită unor cadre didactice sufletiste.

Parțial, la Școala Gimnazială din Măriței, școală de centru, a continuat predarea limbii

ucrainene, dar numai cu o clasă. Este vorba de clasa doamnei profesoare Emilia Daniela Barbir, actualmente director coordonator.

Doamna prof. Emilia Daniela Barbir ia o clasă de la ciclul primar și o duce până termină gimnaziul, apoi ciclul se repetă. Ce-mi rămâne să spun! Felicitări doamnei profesor!

Aș avea o sugestie, cineva din conducerea UUR să purceadă la alcătuirea unui material din care să rezulte situația pe ani școlari unde și cât s-a predat limba ucraineană, unde se mai predă etc.

Un lucru e clar: nu ducem lipsă de cadre didactice. Atunci? Să fie vorba despre „douce farniente?“ Poate că ar fi vorba de „de ce să mă leg la cap, dacă nu mă doare?“

Aș fi vrut să enumăr cadrele didactice care predau limba și mai ales să-i evidențiez pe cei care obțin rezultate notabile.

Revin la Școala Gimnazială din Măriței.

Doamna prof. Emilia Daniela Barbir, cu clasa domniei sale (clasa a IV-a) a alcătuit un frumos program artistic, intitulat „O, ce veste minunată!“ care a cuprins o prezentare în Power Point în care elevii au evidențiat datinile și obiceiurile de Crăciun, însemnătatea bradului împodobit dar și de unde și cum apare Moș Crăciun.

Programul a continuat cu un colaj de colinde: „Vin colindătorii“, „Din cer senin“, „Sculați-vă gazde mari“, „Небо і земля“, „В віфлаємі новина“, „Марія і Йосіф“.

Programul s-a încheiat cu o strigătură „Să trăiți toți cei din casă“. Au urmat cadouri de la Moș Crăciun din casă. Au urmat cadouri de la Moș Crăciun oferite din partea UUR.

Copiii au transmis mulțumiri UUR. Iată și numele lor: Denisa Anon, Andreea Bucețchi, Maia Cosmiuc, Damaris Morhan, Miruna Lupitrec, Adriana Șeșur, Irina Mateiciuc, Octavian Divisievi, Eusebiu Mateiciuc, Cosmin Butnariu, Oana Leucaliuc, Olivia Ion, Ștefan Proțiu, Mariana Smocot, Ioana Robciuc.

Kolea KURELIUK

Se știe că noi, ucrainenii, conform tradiției, ținem toate sărbătorile religioase după stil vechi, „sărbătorile bătrâne“, cum zic săpânțenii, vecinii noștri buni.

Așa că a venit și mult așteptata zi de 19 decembrie, sărbătoarea Sfântului Nicolae cel Bun, ziua în care toți copiii, și în special preșcolarii și elevii Școlii Gimnaziale din Remeți, au așteptat darurile binemeritate de la „Miculaș“.

Copiii s-au pregătit din timp, au trimis scrisoarea tradițională Moșului, la care au primit răspuns, au pregătit bradul și l-au împodobit, bineînțeles, ca să-l bucure și să-l răsplătească pe „Miculaș“, au pregătit un foarte frumos program artistic, au repetat mult, au recitat, au cântat, au dansat, au colindat, au urat și totul a fost foarte bine și frumos.

De dimineață, „Miculașul“ a adus darurile la Grădinița din Remeți, unde l-au așteptat cu multă nerăbdare și emoție copiii cumiți de la cele trei grupe, părinții, bunicii și educatoarele. Ajutat de educatoare și părinți, darurile au fost puse sub brad.

A urmat în fiecare grupă programul artistic, pregătit special pentru „Miculaș“, într-un decor de basm, de vis. Totul a fost foarte bine pregătit, aranjat, împodobit.

Programele artistice au fost foarte frumoase, copiii au fost minunați, frumoși și cumiți spre satisfacția părinților și bunicii care i-au aplaudat îndelung, i-au fotografiat și filmat. Suntem convinși că au de ce să fie mândri de copiii lor. Sincere felicitări copiilor preșcolari, educatoarelor și părinților.

A urmat împărțirea darurilor aduse de „Miculaș“, prin grija UUR, într-o atmosferă de bucurie și bună dispoziție.

După terminarea programului de la Grădinița din Remeți, „Miculașul“ a dus darurile și la Grădinița de la Piatra, unde a fost așteptat de către dna educatoare și preșcolarii într-o clădire „nouă“, renovată în vară, cu toate condițiile necesare desfășurării optime a activităților instructiv-educative:

„Miculașul“ la Remeți

căldură (încălzire centrală), lumină, apă etc., într-o sală de clasă frumos împodobită cu bradul și atmosferă de sărbătoare.

A urmat activitatea principală, programul pregătit de elevii Școlii Gimnaziale din Remeți, desfășurat în sala de festivități care a fost frumos împodobită (brad, ornamente, atmosferă de sărbătoare etc.) și cu un „munte“ de cadouri așezate sub brad, aduse de „Miculaș“, așa cum am mai spus prin grija UUR.

Sala a fost neîncăpătoare, preșcolarii, elevii, cadrele didactice, părinții, bunicii și alți spectatori au venit în număr mare să-i vadă pe micii artiști.

Programul a fost deschis de dna director, Maria Ștefan, care a citit scrisoarea trimisă lui Moș Nicolae de către elevii școlii și răspunsul primit la această scrisoare din partea lui „Miculaș“.

Dna director le-a mulțumit copiilor și tuturor cadrelor didactice care s-au implicat în pregătirea programului. Mulțumirile au fost adresate și Uniunii Ucrainenilor din România, care an de an are grijă ca de această sărbătoare să-i facă fericiți pe toți copiii de etnie ucraineană din România,

oferindu-le pungi consistente cu dulciuri și însemne ale Uniunii (pix, calendar) și l-a invitat pe dl profesor Vasile Pasenciuc, președintele UUR – organizația locală Remeți, să spună câteva cuvinte. Totodată au fost felicități și toți cei care își serbează ziua numelui în această zi.

Dl Pasenciuc a mulțumit pentru că a fost invitat la această acțiune subliniind faptul că întotdeauna este alături de școală în toate activitățile și menționând faptul că această activitate este una reușită datorită elevilor, profesorilor, părinților care au pregătit-o dar și datorită UUR care a asigurat cadourile pentru cei 258 de copii din Remeți, apreciind că toți merită aceste cadouri.

A urmat programul artistic pregătit de elevii școlii, în ordine, începând cu clasa pregătitoare și terminând cu clasa a VIII-a. Copiii au încântat publicul cu frumoasele lor costume populare, cu poeziile, cântecele, urările, colindele, dansurile și scenetele.

Totul a fost minunat, copiii s-au întrecut pe ei înșiși. Frumoși, cumiți, talentați, dezinvolti, veseli, fericiți, bine dispuși și organizați au oferit publicului un program foarte reușit, mult gustat și aplaudat de spectatori.

Toți elevii, învățătorii și profesorii care i-au pregătit merită felicitări și mulțumiri călduroase. Nu putem să nu-i evidențiem pe elevii clasei a VI-a, diriginte Costel Drăgoi, care a avut o prestație de excepție, pregătind mai multe poezii, colinde, dansuri și scenete.

În încheiere, dl profesor Vasile Pasenciuc a mulțumit din partea UUR tuturor celor care au pus umărul la pregătirea și desfășurarea acestei acțiuni foarte reușite: conducerii școlii, cadrelor didactice, elevilor, părinților și bineînțeles UUR, mulțumindu-i în mod special dlui Costel Drăgoi care a coordonat programul, care a dovedit încă o dată calitățile de bun organizator, artist, regizor și coregraf și apreciind prestația de excepție a micilor actori, cântăreți, recitatori și dansatori, subliniind faptul că s-a demonstrat că elevii, copiii noștri sunt cumiți, au cei 7 ani de acasă, completați cu educația de la școală, că profesorii și părinții pot fi mândri de ei, că oriunde ne ducem cu copiii noștri suntem apreciați și bine primiți și că merită cu prisosință aceste cadouri oferite de UUR.

A urmat împărțirea darurilor, care a decurs foarte bine, organizat, începând cu clasa pregătitoare toți elevii însoțiți de învățători și diriginți, supravegheați de dna Macioca Natalia, au primit cadourile bine meritare.

**prof. Vasile PASENCIUC,
prof. Maria ȘTEFAN**

Conferința Internațională „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate și perspective”

Conferința Internațională „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate și perspective” s-a desfășurat în perioada 18-19 noiembrie 2017 la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine din cadrul Universității București, la inițiativa scriitorului și președintelui Comisiei de Cultură a Uniunii Ucrainenilor din România, Mihai Hafia Traista. Organizatorii acestui eveniment de prestigiu au fost Uniunea Ucrainenilor din România, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Asociația Slaviștilor din România, având ca parteneri Facultatea de Litere din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Muzeul Județean Satu Mare și TVR.

Într-o atmosferă de sărbătoare participanții au fost întâmpinați de sunetul inegalabil al mandolinei oferit de membrii grupului vocal-instrumental „Cervona kalyna” din Rona de Sus, condus de domnul președinte al filialei UUR Maramureș, prof. Miroslov Petrețchi.

Tematica conferinței a abordat subiecte din domeniul literaturii, lingvisticii, folclorului, istoriei și istoriografiei ucrainenilor din România, precum și relațiile româno-ucrainene. Participanții au prezentat lucrări interesante în cadrul celor cinci secțiuni. Pe parcursul lucrărilor conferinței, aceștia au avut ocazia să afle detalii despre unele aspecte legate de activitatea ucrainenilor din România, iar comunicarea dintre oamenii de știință a evidențiat modalitățile de cooperare și lansarea pe viitor a unei cărți despre istoria ucrainenilor din România. Conferința a reunit scriitori, folcloriști, lingviști și profesori din România și Ucraina, reprezentanți ai Ambasadei Ucrainei în România și ai Uniunii Ucrainenilor din România.

Participanții la conferință au luat parte la o serie de evenimente culturale dintre care amintim: deschiderea oficială a Bibliotecii „Ștefan Teaciu” din sediul UUR București; prezentarea mai multor cărți finanțate de UUR: „Relații româno-ucrainene. Istorie și contemporaneitate” apărută la Editura Muzeului Județean Satu Mare și Ecou Transilvan – Cluj-Napoca, avându-i coordonatori pe doamnele Irina Liuba Horvat și Anastasia Veheș; „Dialogul slaviștilor la începutul secolului al XXI-lea” apărută la Editura „Casa cărții de știință”, Cluj-Napoca, coordonatori Katalin Balazs și Ioan Herbil; „Pagini ale șevcenkianei din România” vol. I-II, apărută la Editura RCR Editorial, coordonator Ioan Rebușapcă; „Letopiseț al vechiului și slăvitului neam al slovenilor”, Editura Universității din București, coordonator Anca Irina Ionescu și proiectul de cercetare „Bucovina ca o zonă de contact”, coordonator Nadia Bureiko. Traducerea lucrărilor conferinței a fost asigurată de către istoricul Serhi Hakman din Cernăuți.

La Facultatea de Limbi și Literaturi Străine din București a avut loc și o expoziție foto intitulată „Fete simple ale unei istorii anevoioase”, organizată de Fondul de caritate „Resurse și inițiative publice” și Asociația româno-ucraineană „Spectru”, prezentată de către Serhi Hakman și Olena Tanasiciuk, precum și un excelent recital al grupului „Cervona kalyna”, solist Miroslov Petrețchi, și un concert oferit de George

Negrea, Natalia Pancec-Colotelo, Dan Vasilescu și Adrian Ivanițchi.

La deschiderea oficială, președintele Uniunii Ucrainenilor din România și deputat în Parlamentul României, domnul Nicolae Miroslov Petrețchi, a menționat: „Vreau să vă salut cu ocazia

acestui eveniment important, prima conferință organizată de Uniunea Ucrainenilor din România pe tema „Ucrainenii din România - istorie, contemporaneitate și perspective”. Consider că de la o astfel de conferință cu siguranță avem multe de învățat pe parcursul celor două zile. Vreau să vă mulțumesc tuturor pentru prezență. Mulțumesc celor care au venit de la distanțe considerabile, cum ar fi Kiev, Cernăuți, Lviv și din toate colțurile României pentru a fi alături de noi și a susține o conferință atât de importantă. Considerăm dificilă organizarea unui eveniment de o asemenea anvergură și, în opinia mea, este o mare onoare pentru noi să vedem o sală de conferințe plină. Aș dori să mulțumesc inițiatorului evenimentului, domnului Mihai Traista, Universității din București, care a devenit partenerul nostru și a susținut acest eveniment, precum și televiziunii publice și, nu în ultimul rând, Ambasadei

Ucrainei în România, care participă la evenimentul nostru”.

Ambasadorul Ucrainei în România, Oleksandr Bankov, în discursul său adresat audienței, a mulțumit Uniunii Ucrainenilor din România și Universității din București pentru invitație și i-a felicitat pe organizatorii acestei conferințe, considerând că acesta este într-adevăr un eveniment foarte important care unește și va continua să unească din ce în ce mai mulți ucraineni și români. De asemenea, și-a exprimat speranța că temele prezentate vor reflecta istoria, contemporaneitatea și viitorul ucrainenilor din România, iar acestea vor fi transmise către tinerele generații de ucraineni, astfel încât ei să păstreze cultura și limba maternă în propria casă din România, fără a uita de patria lor istorică. Domnul ambasador a menționat că Ambasada nu este prezentă doar în calitate oficială, ci și ca prietenă a ucrainenilor din România.

Președintele filialei UUR Maramureș, domnul Miroslov Petrețchi, a declarat că astfel de evenimente ar trebui continuate, deoarece oferă oportunități participanților de a comunica și a împărtăși experiențe plăcute.

Doamna prof. dr. Octavia Nedelcu, directorul Departamentului de filologie rusă și slavă din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine din București, a adresat participanților și invitaților la conferință un mesaj de salut, evidențind activitatea Departamentului de limba și literatura ucraineană, fondat cu 70 de ani în urmă de către profesorul Constantin Drapaca.

Doamna prof. dr. Antoaneta Olteanu, președinte al Asociației Slaviștilor din România și-a exprimat bucuria de a face parte din Comitetul de organizare a conferinței, mai ales datorită faptului că mulți ucraineni din România sunt membri ai acestei asociații. A menționat că așteaptă cu nerăbdare apariția volumului cu lucrările prezentate în cadrul conferinței, acesta fiind un bun prilej de promovare a ideilor de cercetare și, astfel istoria, contemporaneitatea și perspectivele ucrainenilor din România vor fi cunoscute și de alte etnii, precum și de cetățenii altor țări.

La deschiderea oficială a conferinței au adresat un cuvânt de salut domnul conf. univ. dr. Dorin Ioan Chira, prodecanul Facultății de Litere a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, domnul Felician Pop, manager al Muzeului Județean Satu Mare și domnul Boris Velimirovici, redactor-șef al secției Alte minorități din cadrul TVR.

Scriitorul Mihai Hafia Traista, președintele Comisiei de Cultură din cadrul UUR a menționat în cuvântul său care este scopul acestei conferințe: „Pentru că în urmă cu ceva timp, când ne-am întâlnit în Sighet s-a dorit înființarea unei comisii care să elaboreze „Istoria ucrainenilor din România” și acest lucru, din păcate, nu s-a îndeplinit, m-am gândit să organizez o conferință despre ucrainenii din România, despre istoria lor, contemporaneitatea și perspectivele, astfel încât lucrările de cercetare prezentate să devină baza viitoarei istorii. De aceea, referatele prezentate vor fi incluse, în primul rând, într-un volum cu același titlu, astfel încât, peste câțiva ani, să putem edita „Istoria ucrainenilor din România”.

*prof. Lucia MIHOC,
președinta Organizației municipale
Suceava a UUR*

(Continuare în pagina a 14-a)

Conferința Internațională „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate și perspective“

(Urmare din pagina a 13-a)

Ne-am gândit să organizăm conferința pe mai multe secțiuni: prima include cele mai multe comunicări. Aceasta este literatura, pentru că avem mulți scriitori și suntem mândri de activitatea lor, apoi secțiunea de folclor, lingvistică, relații româno-ucrainene și o secțiune de istorie și istoriografie. Participanții au răspuns pozitiv invitației noastre și au salutat ideea UUR de a organiza o astfel de conferință“.

Domnul profesor dr. Volodymyr Antoficiuk de la Universitatea „Ștefan cel Mare“ din Suceava și Universitatea Națională „Iuri Fedkovyci“ din Cernăuți, a declarat: „Este o bucurie că această conferință, a cărei naștere a fost programată acum doi ani s-a împlinit în cele din urmă. Problema Istoriei ucrainenilor din România se va putea soluționa în mare măsură prin

cumularea lucrărilor prezentate în cadrul secțiunilor. Tocmai datorită acestor cercetări științifice s-au pus bazele pentru „Istoria ucrainenilor din România“. Este foarte important ca această cercetare să continue, deoarece scopul conferinței este unul nemărginit. De exemplu, satul Negostina a dat peste zece scriitori care au creat opere în limba ucraineană. De aceea propun colegilor

mei din România și din Ucraina un proiect interesant numit „Nehostynska lira“. Acest proiect ar trebui să prezinte portrete literare ale participanților la procesul literar. Cred că există multe astfel de proiecte, există și o mulțime de materiale pentru acest gen de proiecte. Mulțumesc organizatorilor pentru invitație și doresc fiecărui participant să continue cercetarea pe tema ucrainenilor din România“.

Personal am prezentat o comunicare despre ucrainenii din municipiul Suceava în cadrul secțiunii Istorie și istoriografie, punctând activitatea culturală, educativă, religioasă și socială a acestora.

Felicit cu toată sinceritatea Uniunea Ucrainenilor din România, pe domnul președinte și deputat în Parlamentul României, Nicolae Miroslov Petrețchi, care susține și încurajează participarea ucrainenilor la asemenea manifestări științifice, pe inițiatorul acestei conferințe – domnul vicepreședinte al UUR, Mihai Traista, dorindu-i succes în realizarea marelui proiect – „Istoria ucrainenilor din România“.

Omagierea scriitoarei ucrainene Olha Kobyleanska

În cadrul manifestărilor dedicate Zilei Bucovinei și Zilei Naționale a României desfășurate în orașul-stațiune Gura Humorului, marți, 28 noiembrie, în parcul care îi poartă numele, unde se află bustul vestitei scriitoare ucrainene de origine bucovineană, Olha Kobyleanska, născută în acest oraș la data de 27 noiembrie 1863, a avut loc și omagierea acesteia.

Este cunoscut faptul că, aici, ea a petrecut și o parte a copilăriei sale, înainte de a se muta cu părinții la Câmpulung Moldovenesc, deoarece tatăl ei, fiind funcționar public, era nevoit să se mute cu familia în diferite localități din Bucovina.

Vremea neprielnică, rece și cu zăpadă a acestui sfârșit de toamnă nu a împiedicat desfășurarea acestui eveniment, la care au participat persoane oficiale ale administrației locale, reprezentanți din partea Uniunii Ucrainenilor din România, din partea Universității „Ștefan cel Mare“ din Suceava și numeroși locuitori ai orașului. Au fost prezenți primarul orașului, ing. Marius Ioan Ursaciuc, împreună cu viceprimarul Decebal Grațian Gherghel, directorul Centrului Cultural Gura Humorului, prof. Sever Dumitrache, și alte persoane oficiale din partea Primăriei, a Consiliului Orașenesc, Muzeului Obiceiurilor Populare din

Gura Humorului. Din partea filialei Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România au participat inspectorul școlar prof. Ilie Sauciuc, preotul Mihai Cobziuc și alte persoane de etnie ucraineană, iar de la Universitatea „Ștefan cel Mare“ din Suceava – lector univ.dr. Anamaria Gavril și prof.

Angela Robu cu un grup numeros de studenți ai Universității.

După intonarea Imnurilor de Stat ale Ucrainei și României, au fost depuse coroane de flori la bustul scriitoarei din partea domnului deputat Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, din partea filialei Suceava a UUR, a Primăriei orașului Gura Humorului, a Consiliului Local și a Universității „Ștefan cel Mare“ din Suceava. A urmat TE

DEUM oficiat de un sobor de patru preoți – Nicolae Nicolașen din Maidan – Cacica, Ilie Venneciuc din Câmpulung Moldovenesc, Vasile Stoica din Brodina și Marius Chiriloaie din Suceava.

În timpul oficierei slujbei religioase a cântat corul bisericesc din comuna Cacica. După oficiere, au ținut alocuțiuni omagiale domnii ing. Marius Ioan Ursaciuc, primarul orașului Gura Humorului, și inspectorul școlar prof. Ilie Sauciuc, președintele filialei Suceava a UUR. Cu această ocazie, a fost evocată personalitatea scriitoarei Olha Kobyleanska, importanța operelor ei literare atât pentru patrimoniul cultural al poporului ucrainean, cât și pentru tezaurul literar universal. Tematica scrierilor sale – romane, nuvele, povestiri – se referă în mod deosebit la viața huțulilor și țăranilor bucovineni, a intelectualității ucrainene, un accent deosebit fiind pus pe emanciparea femeii. A scris și povestiri cu tematică socială și de condamnare a războaielor fratricide. Talentul epic al scriitoarei s-a împletit armonios cu cel liric. A iubit natura pitorească a Bucovinei pe care a descris-o minunat în operele sale.

Ca și în Ucraina sau oriunde în lume unde trăiesc ucrainenii, și în România, în Bucovina ei natală, personalitatea și creația sa literară nu sunt uitate, sunt prețuite, dovadă fiind și omagierea sa, care a devenit tradițională în orașul Gura Humorului.

Iarema ONEȘCIUC

TE

Sărbători de iarnă la ucrainenii sătmăreni

În fiecare an, filiala Satu Mare a UUR împreună cu organizația locală din Micula sărbătoresc ziua Sfântului Nicolae.

Aceasta este cea mai importantă și cea mai așteptată sărbătoare pentru copiii noștri ucraineni care, cu sprijinul și implicarea Uniunii Ucrainenilor din România, au ocazia să sărbătorească începutul sărbătorilor de iarnă pe stil vechi și, în

același timp, să primească darurile de vis din partea Uniunii Ucrainenilor din România.

Sărbătoarea a avut loc la 19 decembrie la Centrul Cultural al comunei Micula, fiind prezenți peste 180 de persoane și a fost deschisă de Horvat Irina Liuba, președintele filialei sătmărene, și de prim-vicepreședintele filialei, dl Buciuta Vasile, care, în numele președintelui UUR, deputatul Miroslav Nicolae Petrețchi, au transmis salutul tuturor participanților cu ocazia începerii sărbătorilor de iarnă ucrainene pe stil vechi.

La eveniment au participat, de asemenea, părinții elevilor ucraineni, profesorii școlii din Micula, Comitetul filialei Satu Mare, membrii organizației locale din Micula a UUR.

În alocuțiunile participanților s-a subliniat faptul că copiii trebuie să-și iubească și să-și păstreze tradițiile, obiceiurile, limba ucraineană și identi-

tatea etnică, trebuie să o aprecieze și să nu o uite. Totodată, a fost precizat și faptul că Uniunea Ucrainenilor din România susține în permanență comunitatea ucraineană din Micula și că întotdeauna a făcut tot posibilul ca ucrainenii să simtă că sunt importanți în județ.

Programul de poezii și colinde prezentat de preșcoarii și elevii

ucraineni a fost pregătit de educatoarea Adriana Horvat, învățătoarele Camelia Sacala și Loredana Morar. Colindele copiilor au încântat sufletele tuturor celor care au participat la eveniment.

După terminarea programului cultural, Moșul le-a dăruit copiilor prezenți la acțiune cadourile mult dorite, care au fost deosebit de bogate.

În încheiere, vreau să subliniez că prin mesajul președintelui UUR a fost subliniată importanța organizării și desfășurării unor astfel de evenimente care sunt doar un crâmpei din acțiunile pe care le coordonează Uniunea Ucrainenilor din România care va fi întotdeauna promotorul organizării unor astfel de evenimente care îi va uni pe ucrainenii și va demonstra grija față de ucrainenii din România.

Mihai MACIOCA

CUM E DATINA STRĂBUNĂ – NOI UMBLĂM ȘI COLINDĂM

Începând cu data de 17 decembrie, elevii Școlii Gimnaziale din Rona de Sus și ai Liceului Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției au pornit la colindat împreună cu doamna profesor Geta Petrețchi care i-a pregătit și coordonat la două mari festivaluri.

Duminică, 17 decembrie, la Sighetu Marmăției a avut loc Festivalul-concurs național de datini și obiceiuri de iarnă „Cum e datina străbună”, cuprins în CAEN, IV domeniul Cultural-artistic: Folclor. Tradiții. Obiceiuri, poziția 23. Acest concurs a fost organizat de Clubul Copiilor din Sighetu Marmăției împreună cu domnul director, prof. Muntean Ioan, și responsabili: prof. Iusco Vasile și prof. Codrea Vasile.

Festivalul s-a desfășurat pe două secțiuni: colinde și obiceiuri populare, iar juriul era format din personalități de seamă din domeniul cercetării și interpretării folclorului (oameni de

melor populare. Erau foarte mulți participanți din țară și străinătate, printre care colindători din

Vatra Dornei, Oradea, Botoșani, Negrești Oaș, Beclean, Ucraina, școli și licee din județul Maramureș.

Premiile erau împărțite pe categorii: ciclul primar, gimnazial și liceal. Elevii Școlii Gimnaziale din Rona de Sus au obținut premiul I la interpretare de colinde, iar cei ai Liceului Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției locul II.

La data de 19 decembrie, de Sf. Nicolae, toți copiii de la Școala Rona de Sus (preșcolari, ciclul primar și gimnazial) au primit cadouri din partea Uniunii Ucrainenilor din România, au avut

serbări și au colindat și la biserică – clasele VI-VII.

Pe această cale toți copiii, părinții, împreună cu cadrele didactice aduc mulțumiri conducerii UUR pentru cadourile oferite.

Miercuri, 20 decembrie, elevii clasei a VII-a B de la Școala Gimnazială Rona de Sus și de la Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” au

participat alături de alți elevi ai școlilor din județul Maramureș, în număr de 24, la Festivalul de colinde „Astăzi s-a născut Hristos”, ediția a XVII-a, organizat de Inspectoratul Școlar Județean Maramureș și Școala Gimnazială „Dimitrie Cantemir” din Baia Mare.

Din partea Inspectoratului Școlar era prezentă doamna inspector de muzică Tilca Mariana care, timp de 15 ani, s-a ocupat personal de organizarea și reușita acestui festival și domnul director de la această școală, prof. Pașca Gavril.

La sfârșitul festivalului, toți participanții au fost invitați pe scenă, unde au cântat colindul „Astăzi s-a născut Hristos”, iar profesorilor care i-au coordonat li s-au înmănat diplome, fiind aplaudați cu ropote de aplauze de către elevi.

Participarea la aceste festivaluri nu ar fi fost posibilă fără ajutorul Uniunii Ucrainenilor din România care ne-a asigurat transportul și masa. Elevii au fost foarte bucuroși că au putut participa la aceste festivaluri, încântând publicul și juriul cu colindele tradiționale ucrainene, precum și cu portul nostru popular ucrainean și aduc multe mulțumiri conducerii UUR precum și reprezentanților acesteia.

*prof. Geta PETREȚCHI,
Școala Gimnazială Rona de Sus*

muzică, folcloriști, interpreți celebri, redactori muzicali, profesori, dirijori) și reprezentanți ai școlilor de muzică, Școala Populară de Artă, Centrul Cultural Sighet, Centrul de Creație Populară al județului Maramureș și Inspectoratul Școlar al județului Maramureș.

Toți participanții s-au adunat în fața Primăriei din Sighetu Marmăției unde au interpretat câte o colindă în fața domnului primar și a consilierilor locali, participând după aceea la parada costu-

Au venit Moș Nicolae și Moș Crăciun și la Rona de Sus

Se știe că sărbătorile religioase la ucraineni (după stil vechi) sunt decalate cu 13 zile față de cele românești. Dar acest lucru nu-i deranjează pe copii (din grădiniță și școală). Mai ales în decembrie, ei le sărbătoresc de două ori. La Școala

ocazie de clasa pregătitoare, secția ucraineană, din Rona de Sus, sub titlul „În așteptarea lui Moș Crăciun“.

Tot în această perioadă, colindele au răsunat pe scenele județului cu prilejul unor concursuri și festivaluri de colinde ale elevilor. În acest sens, dna Geta Petrețchi, profesoară la Catedra de muzică atât la Rona de Sus, cât și la Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko“ din Sighetu Marmăției, a participat cu grupuri de elevi la mai multe din aceste spectacole. La 17 decembrie

Gimnazială și la grădinițele din Rona de Sus și Coștiui, educatoarele și învățătoarele au pregătit și prezentat programe artistice speciale de Sfântul Nicolae atât la 6 decembrie, cât și la 19 decembrie (cel ucrainean). Dacă la 6 decembrie Moș Nicolae a fost susținut de părinții copiilor, de Moș Nicolae ucrainean, 19 decembrie, Uniunea Ucrainenilor a oferit tuturor școlărilor și preșcolărilor din toate satele ucrainene cadouri din partea lui Moș Crăciun. Președintele UUR filiala Maramureș a participat la spectacolul prezentat cu această

2017, a luat parte la „Concursul național de datini și obiceiuri de iarnă“, organizat de Clubul Copiilor din Sighetu Marmăției. Din cele 26 de grupuri de colindători din țară și din Ucraina, grupul de elevi din clasa a VII-a B, Școala Gimnazială din Rona de Sus, pregătit de

prof. Geta Petrețchi, a obținut locul I, iar grupul de elevi (ciclul liceal) de la Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko“, pregătit tot de prof. Geta Petrețchi, a obținut locul 2.

La 19 decembrie, de Sfântul Nicolae ucrainean, elevii Școlii Gimnaziale din Rona de Sus, sub conducerea prof. Geta Petrețchi, au colindat în biserica din localitate.

La 20 decembrie, prof. Geta Petrețchi a luat parte, cu cele două grupuri de colindători, și anume din clasa a VII-a B Rona de Sus și de la Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko“ la Festivalul de colinde „Astăzi s-a născut Hristos“, organizat la Școala Gimnazială „Dimitrie Cantemir“ din Baia Mare, la care a fost prezentă și doamna inspector de muzică, prof. Tilca Mariana, care organizează acest festival de 15 ani.

Dar colindele ucrainene nu se opresc aici. Urmează sărbătorile din ianuarie când se organizează marele „Festival internațional de datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni“ din Sighetu Marmăției.

Până atunci „Sărbători fericite!“ tuturor oamenilor credincioși.

Ileana DAN

Luna decembrie 2017 a adus multă tristețe pentru România și poporul român, inclusiv pentru cei din Diaspora, dar nu numai, căci, cu profundă mâhnire, întreaga lume a aflat, conform comunicatului Casei Regale că marți, 5 decembrie, la ora 13 (ora României) a încetat din viață Majestatea Sa Regele Mihai I la reședința privată din Elveția.

Datorită mijloacelor moderne de informare, vestea s-a propagat cu repeziciune și a făcut înconjurul lumii, deoarece personalitatea Regelui Mihai I al României devenise vestită și bine cunoscută mai ales din perioada celui de-al Doilea Război Mondial, atunci când la 23 August 1944 România a rupt alianța cu forțele Axei, armata română a întors armele trecând de partea Aliaților, ceea ce a contribuit la scurtarea războiului cu cel puțin 6 luni și înfrângerea finală a Germaniei hitleriste și a aliaților săi. Acum se știe că această acțiune istorică a fost inițiată și aplicată în urma hotărârii Regelui Mihai I. În zilele noastre, Regele României rămăsese singurul mare om de stat, conducător de țară dintre toți liderii lumii din perioada celui de-al Doilea Război Mondial, care încă mai era în viață.

Atât întreaga sa viață, cât și perioada când a fost rege era zbuciumată, soarta fiindu-i uneori prielnică, alteori potrivnică, în funcție de mersul evenimentelor istorice, de la nașterea sa în 1921 și până în anul 2017. Cu toate acestea, în ciuda vicisitudinilor vieții, Majestatea Sa Regele Mihai a trăit până la venera-

Întâlnire memorabilă

bila vârstă de 96 de ani, când a murit în urma unei boli necruțătoare.

Despre biografia și personalitatea sa, de-a lungul anilor au fost prezentate numeroase informații sub diverse forme – orale, scrise sau audiovizuale. Însă, oricât de multe ar fi, ele

nu vor putea niciodată să le prezinte în totalitate căci întotdeauna încă vor mai exista aspecte inedite sau despre care se știe prea puțin. Rămâne în sarcina cercetătorilor, istoricilor, analiștilor politici și altor persoane atât din țară, cât și din străinătate să studieze și să aprofundeze biografia Majestații Sale.

În contextul acestei idei, consider că merită să-i informez și eu pe cititorii noștri, oferind spre publicare cele ce urmează, care se referă la un

aspect mai puțin cunoscut sau căruia i s-a acordat până în prezent mai puțină atenție. Este vorba despre vizita tânărului Mihai de numai 17 ani, elev în clasa a VI-a de liceu, la Cetatea Hotinului, în anul 1938. În acel an, la data de 28 iunie, Mihai, având titlul de Mare Voievod de Alba Iulia, la vârsta aceea fiind regent, deoarece rege era Carol al II-lea, însoțit de o suită oficială, a făcut o vizită la această cetate.

Prezența viitorului rege al țării a fost un mare eveniment pentru orașul Hotin, oficialitățile locale făcând tot posibilul ca această vizită să se desfășoare în cele mai bune condiții, în așa fel încât ea să rămână o amintire plăcută pentru tânărul regent și de neuitat pentru locuitorii orașului. După primirea oficială, conform programului stabilit, a fost organizată și vizitarea cetății istorice. Pe lângă persoanele din suita oficială care îl însoțeau pe înaltul oaspete, ca ghid pentru prezentarea cetății a fost ales părintele meu, Dionisie Oneșciuc, care pe atunci era profesor în acest oraș. Fiind profesor de educație fizică, tata era din oficiu comandantul organizației locale a cercetașilor. Cercetașia era o organizație asemenea celor din Polonia, Cehia sau din alte țări. Membrii acestei organizații, cercetașii, aveau o uniformă specifică, asemănătoare cu cele din țările unde există și azi aceste organizații, având în progra-

mul de instruire diverse forme de activități sportive, de orientare turistică, dar, în paralel, și activități umanitare de ajutorare a familiilor nevoiașe, a persoanelor singure, bătrâne sau bolnave. În calitatea sa de conducător local al cercetașilor, și Dionisie Oneșciuc avea o astfel de uniformă, pe care o purta îndeosebi în ocazii oficiale, după cum era și cazul acelei zile.

Vizita a decurs conform programului și toți cei prezenți, inclusiv tânărul regent Mihai, au fost încântați de cele văzute, ziua respectivă rămânând o frumoasă și valoroasă amintire, imortalizată și în fotografii pentru toți cei care au luat parte la eveniment, inclusiv pentru tatăl meu. Ca dovadă este și faptul că despre acest eveniment memorabil tata a scris în cartea autobiografică „Amintiri“ („Спомини“) tipărită la Cernăuți în 2013. Deși cele descrise au avut loc demult, în prima jumătate a secolului trecut, importanța aceluia eveniment rămâne actuală și acum, mai ales în zilele când în mijloacele de informare s-au făcut atâtea referiri la biografia Majestații Sale Regele Mihai I. Ne alăturăm și noi celor care l-au omagiat, exprimându-ne regretul privind încetarea din viață a acestui mare fiu al popoului român, amintirea căruia va dăinui pentru totdeauna.

În fotografie, tânărul regent Mihai, la dreapta sa fiind Dionisie Oneșciuc, la Cetatea Hotinului în acea zi memorabilă.

Iarema ONEȘCIUC

HATMANUL UCRAINEI, IVAN MAZEPA, CELEBRAT LA CLUJ-NAPOCA

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România împreună cu Specializarea limba și literatura ucraineană din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” au marcat 330 de ani de la alegerea ca hatman al Ucrainei a lui Ivan Mazepa, încununând, astfel, seria de evenimente cultural-științifice pe anul 2017

Incursiunea în viața și activitatea lui Ivan Mazepa, care a intrat în istoria Ucrainei ca diplomat și strateg, luptător pentru independența Ucrainei de sub puterea otomană, iar, mai apoi, de sub cea țaristă, a debutat cu dezvăluirea unui fapt mai puțin obișnuit, și anume, a celui legat de înfățișarea hatmanului, demers în-

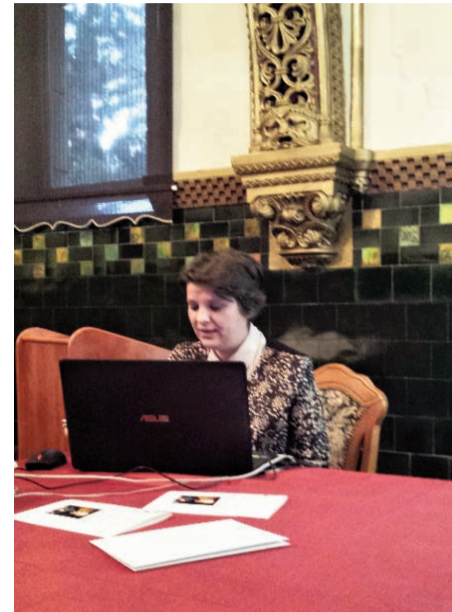
Rezultatul cercetării a fost unul cât se poate de surprinzător: s-a dovedit că Mazepa era un bărbat șarmant și

Ioan Herbil, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi și prodecanul conf. dr. Dorin Chira

organizate la Cluj-Napoca, pe care ținem să le amintim în cele ce urmează: „Sărbătorile de iarnă pe stil vechi la ucraineni: Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza (analiză și evocare)” (21 ianuarie); „205 ani de la nașterea scriitorului și fabulistului Ievhen Hrebinka” (4 februarie); „Ziua Internațională a Limbii Maternă” (25 februarie); „204 ani de la nașterea poetului Taras H. Șevcenko” (18 martie); „Olimpiada de limba și literatura ucraineană, etapa națională” (18-21 aprilie), organizată la UBB de UUR în parteneriat cu MEN și IȘJ Cluj; „115 ani de la

treprins de autorul acestor rânduri. Astfel, cei prezenți au putut afla lucruri inedite privind acest aspect. Există nenumărate portrete, gravuri, fresce care-l înfățișează pe hatmanul ucrainean, însă nu există două identice. Acest lucru se datorează faptului că în urma luptei de la Poltava, din 1709, care s-a soldat cu înfrângerea lui Mazepa de către Petru I, hatmanul a devenit persona non grata, țarul poruncind ștergerea imaginii lui Mazepa din toate cronicile vremii, neexistând, astfel, un portret autentic al hatmanului. Însă în urmă cu 3-4 ani, câțiva cercetători și mu-

lector dr. Mihaela Herbil

chipeș, nicidecum unul dizgrațios, așa cum s-a dorit să rămână în conștiința generațiilor viitoare.

Comunicarea susținută de studentul Ciprian-Mihai Lușcan „Ivan Mazepa – între legendă și simbol”, a relevat profilul intelectual și militar al lui Ivan Mazepa. Educat în spirit european, acesta devenise o personalitate distinctă a țării sale, „un om de stat priceput, un politician iscusit, un diplomat desăvârșit și, mai ales, un bătrân comandant de oști cu o imensă practică, care știa să gândească și să privească strategic, în opinia lui Ievheni Malaniuk. Concluzia la care ajunge autorul comunicării este că dincolo de toate controversele născute în jurul personalității hatmanului ucrainean, dar, mai ales, a deciziilor politice pe care le-a luat în timpul domniei sale, a rolului pe care l-a jucat în contextul politic și militar al timpului său un lucru rămâne de necontestat: tot ceea ce a întreprins Ivan Mazepa a avut un scop nobil, și anume unificarea teritoriilor ucrainene.

Cea de-a doua comunicare, intitulată „Rolul lui Ivan Mazepa în istoria Ucrainei”, a fost prezentată de studenta Sara-Marta Deac, care a subliniat gândirea strategică a conducătorului de oști Mazepa. Pentru a-și putea duce la îndeplinire obiectivele privind independența țării sale, era obligat să ducă o politică de echilibru între cele trei mari puteri: Imperiul Țarilor, Rzeczpospolita și Sublima Poartă, dând dovadă de abilitate și înțelepciune. Totodată, Ivan Mazepa se remarcă și prin activitatea de mecenat, folosind cultura și biserica ortodoxă în acțiunea de unificare: a ridicat Colegiul Movilean din Kiev la rangul de academie teologică, a ctitorit o seamă de biserici în stilul barocului ucrainean, așa cum au fost cele din Kiev, Baturyn, Bender, Pereiaslav etc. și, în fine, a plătit din banii săi tipărirea, la Alep, în limba arabă, a Noului Testament.

În cea de-a treia prelegere, „Mazepa în literatura artistică”, aparținându-i dnei lector dr. Mihaela Herbil, a fost abordată imaginea hatmanului ucrainean în literaturile franceză, engleză, rusă și ucraineană. Dacă în poemele lui G. Byron și a lui V. Hugo, de exemplu, Mazepa este surprins în spirit romantic, subiectul operei generând, la rândul lui, o serie de picturi ale artiștilor plastici europeni (Eugène Delacroix, Théodore Géricault, Horace Verne, Louis Boulanger, Théodore Chassériau), în literatura rusă, aflată sub influența istoriografiei țariste, Mazepa era perceput unilateral, ca un trădător al imperiului. În această ipostază, apare, de pildă, în una dintre cele mai populare poeme ale lui Al. Pușkin, Poltava. Abia în secolul al XX-lea, are loc „realibilitatea lui Mazepa în literatura ucraineană, în operele lui Bohdan Lepkyi, Volodymyr Sosiura, H. Kolisnyk, Iu. Chorunjiyi etc. Pe lângă comunicări, au fost vizionate și filme documentare despre viața și activitatea hatmanului Ucrainei.

Aflându-ne în preajma sărbătorilor de iarnă, Corala filialei Cluj a UUR a interpretat mai multe colinde.

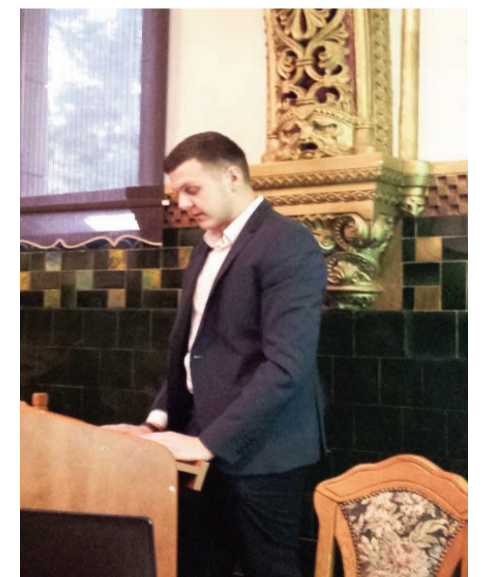
Dintre invitații de seamă care au dat curs invitației noastre îi amintim pe: dl deputat și președinte al UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi, împreună cu soția sa, dna profesoară Larisa Petrețchi, prodecanul Facultății de Litere, dl conf. dr. Dorin Ioan Chira, președintele organizației locale Rona de Sus a UUR, dl profesor Elek Oprișan, alături de dna profesoară Maria Oprișan, colegii de la

Corală UUR Cluj

nașterea poetului și prozatorului Iuri I. Ianovskiy” (24 iunie); „Consfătuirile naționale ale cadrelor didactice pentru învățământul destinat minorității ucrainene”, organizate la UBB de UUR în parteneriat cu MEN (18-21 aprilie); „145 ani de la nașterea poetului, prozatorului, criticului literar și artistului Bohdan S. Lepkyi” (28 octombrie); „295 de ani de la nașterea scriitorului, poetului și filosofului Hryhori Skovoroda” (11 noiembrie).

zeografi împreună cu doi criminaliști ucraineni au încercat să reconstruiască imaginea acestuia, pe baza portretelor realizate, ulterior, de diferiți artiști, căutând puncte comune. Un sprijin semnificativ în respectivele demersuri l-a constituit descoperirea clopotului pe care este imprimat chipul hatmanului Mazepa (Această relicvă, ce aparține Ucrainei, a fost mutată din Baturyn la Cernihiv, iar, ulterior, dusă și păstrată, în secret, la Orenburg – Rusia).

Studentul Ciprian-Mihai Lușcan

Departamentul de limbi și literaturi slave, domnii profesori Motria și Mihai Kramar, dna Olha Senyșyn.

Aducem mulțumiri atât Uniunii Ucrainenilor din România pentru susținerea financiară a acestor manifestări, cât și membrilor filialei clujene, simpatizanților și iubitorilor culturii și ai limbii ucrainene, studenților Specializării limba și literatura ucraineană și ai diferitelor universități clujene care de fiecare dată au fost alături de noi și fără de care realizarea unor asemenea manifestări nu ar fi fost posibilă. Ubi concordia, ibi victoria.

lector dr. Ioan HERBIL

Anul acesta parohia noastră ucraineană din București își sărbătorește pentru a doua oară hramul principal în ziua de pomenire a marelui ierarh Petru Movilă, mitropolitul Kievului. Despre personalitatea acestui mare ctitor de valoare în Ucraina, în ortodoxie și chiar în Europa s-a scris mult și, fără îndoială se va mai scrie, întrucât opera sa este fundamentală pentru istorie atât din punct de vedere religios, cât și din punct de vedere cultural și național. Nu ne vom opri asupra biografiei sale sau a activității sale de excepție. Vom spune doar că alegerea lui ca ocrotitor al parohiei noastre nu a fost întâmplătoare, ci a dorit să fie simbolul legăturilor strânse care au existat între Ucraina și Țările Române în decursul timpului și mai ales în acel secol al XVI-lea, atât de zbuciumat.

Vom încerca, în cele ce urmează să prezentăm câteva elemente care să evidențieze semnificația și rostul hramului.

În Biserica primelor trei veacuri, în perioada persecuțiilor, creștinii care se ascundeau de persecutori, săvârșeau Sfânta Liturghie în locuri ascunse (cimitire, catacombe etc.) și, de regulă, aceasta avea loc pe mormintele celor uciși pentru credința lor, a martirilor.

După decretarea Edictului de la Mediolanum în anul 313 de către împăratul Constantin cel Mare, când creștinismul a devenit liber, pe mormintele martirilor, când odinioară se săvârșea Sfânta

HRAMUL BISERICII

Liturghie, s-au construit biserici care au început să poarte numele acelor eroi ai credinței. În felul acesta, a apărut ideea de a afierosi fiecare lăcaș de cult unei personalități care și-a dedicat viața lui Hristos. Aceasta este, pe scurt, istoria hramului bisericilor.

Ce simțim și trăim noi astăzi de hramul unei biserici?

Sărbătoarea hramului este o zi de excepție în viața comunității în general și a credinciosului în special. Ea reprezintă momentul de comuniune deplină a enoriașilor unei parohii pentru a-l cinsti pe ocrotitorul lor. Este un moment de maximă solidaritate creștină, în care uităm toate neînțelegerile dintre noi pentru a ne bucura împreună. Poate fi chiar prilejul aplanării unor conflicte vechi. Am văzut, mai ales în Maramureș, în sate ucrainene, că după săvârșirea Sfintei Liturghii, familiile se invită unele la altele pentru a sărbători și post-liturgic praznicul.

Dar această comuniune hic et nunc nu se oprește aici. Ea trece dincolo de timp și cuprinde pe toți credincioșii care astăzi și cândva s-au rugat

în biserica respectivă. Ne întâlnim la hram nu numai cu cei de acum, ci și cu toți antecesorii care nu mai sunt de mult, dar care s-au rugat în biserica respectivă. Mistic, ne întâlnim și cu cei care vor veni după ce noi nu vom mai fi. Este o întâlnire dincolo de spațiu și de timp.

Și mai este un aspect legat de hram. Faptul că la hram nu numai că ne amintim de cei care au contribuit într-un fel sau altul la constituirea comunității și a lăcașului de cult, ci și la faptul că, în decursul timpului, credincioși, dintre care unii umili, smeriți, s-au rugat în biserica aceea. O biserică este sfințită nu numai prin actul solemn al târnosirii de către ierarh, ci și de rugăciunile generațiilor întregi de credincioși și preoți care de-a lungul timpului și-au plecat genunchii la altar. În perioada regimului ateu, când se dărâmau biserici, veneau credincioși care recuperau părți din zid sau din pictură, pe care, ulterior, când bisericile au început să fie refăcute, le-au adus preoților spre a fi încastrate în noua biserică, drept simbol al continuității și legăturii cu vechiul lăcaș de cult și cu strămoșii care s-au rugat în el.

De aceea hramul unei biserici este atât de important pentru orice comunitate parohială, pentru că la praznic ne întâlnim în rugăciune cu contemporanii, cu strămoșii și cu urmașii noștri, deopotrivă.

Pr. dr. Dumitru COLOTELO

In memoriam Holodomor

În perioada 1 noiembrie 2017 - 25 noiembrie 2017, la Școala Gimnazială din Bălcăuți s-a derulat proiectul educațional „In memoriam Holodomor”, coordonat de doamna profesoară Lăcrămioara Grigoriuc.

Scopul proiectului a fost comemorarea victimelor Holodomorului prin activități școlare și extrașcolare de către cadre didactice și elevii de gimnaziu.

În cadrul proiectului, elevii au fost puși în contact cu elemente de cultură, istorie și religie ucraineană și au fost stimulați să cerceteze probleme legate de Holodomor. Activitățile au presupus realizarea de către elevi a unor planșe privitoare la

Holodomor, activitate de comemorare a zilei de 25 noiembrie (a patra sâmbătă din noiembrie este ziua oficială de comemorare a celor care au murit ca rezultat al Holodomorului și represiunilor politice în Ucraina) și prezentarea cărții „Amintiri despre anul '33” de Anastasia Lysyvet, apărută în anul 2001 la Editura „Mustang” în traducerea Aspaziei Reguș.

Amintim și câteva dintre obiectivele proiectului: stimularea interesului elevilor pentru autoeducație; analiza unor documente referitoare la tema proiectului; dezvoltarea capacității elevilor de a-și expune ideile în public în mod clar, coerent și argumentat; promovarea, la nivelul grupului țintă, a ideilor de toleranță, înțelegere reciprocă și dialog; dezvoltarea unei conștiințe civice, bazate pe cunoașterea și asumarea valorilor democratice; autoevaluarea raportată la anumite valori; dezvoltarea atitudini-

lor proactive în viața socială; cunoașterea, de către elevi, a unor elemente de cultură, civilizație și religie, specifice unui anumit grup etnic – ucrainenii.

Convalia HREHORCIUC

Dansul unui fluture spre stele

9 decembrie 2017, un apel telefonic îmi aduce trista veste. Simt cum „necuvios de simplu și curat/trece un vaiet sângeriu prin vie/clopotu-și sparge-n gură fluturi/lăptoși ca osul sfânt, /de păpădie./ Și aerul trist se înfășoară-n aer/ca într-o înfinită cavernă/ ca într-o tâmplă din care, șiroind, / somnul roșu/ se scurge pe pernă”. Nu-mi vine să cred cele auzite, deși la 10 noiembrie l-am sunat să-l invit la susținerea lucrării mele de gradul I. „Nu știu, Lăcrămioara, dacă mai sunt în viață până atunci...”, mi-a spus.

Povestea acestui om frumos începe într-o zi de 7 septembrie a anului 1955 în Țara de Sus. La început de toamnă când „năframa verii se sparge în cioburi de soare/ și fructul ascunde în nemișcare o simfonie / sub cerul iernii; iar se aude tremurătoare/ numai sămânța, călcând încet, / spre veșnicie.”, se naște „...fecior curat și mândru/de-un neam cu toți feciorii și de-o fire”, iar destinul îi hărăzește de la început să se prindă „în hora sfântă, românească /în hora ce se cheamă – nemurire”. Deși el se-ndoește de harul său căci „n-am norocul trecut în scripte de os/pe zar nu există numărul șapte/pe podeaua zodiei mele, un aer/mătură frunze de lapte”.

Întotdeauna un loc drag sufletului său i-a rămas „satul din amintire”. Sentimentul însingurării l-a însoțit pe drumul vieții, întrebându-se mereu „unde sunt pădurile de tămâie/ și cerul cu-altarul înalt de rășină/ unde-s peșterile adânci dintre stele/ și me-

rele tunând prin grădină./Unde sunt păstrăvii cu ochi de zăpadă/ buciurmând târziu prin izvoare/unde-i cărarea cu haină de rouă/ și turma de fluturi din soare”. Trecerea timpului accentuează dorul de obârșii: „În satul meu nu se-ajunge decât călare,/ nu-i nici gară și nu-s nici morminte/ bună ziua nu dai căci nu sunt cuvinte/ au murit toate-ntr-o gură de floare./ Iazu-i vechi de când lumea, săpat într-o vale/ și-n ogoare nu-s nici haturi, nici semne/ pământu-i trist și gol ca o carte/ peste care-au trecut cuvinte nedemne./ Timp nu există, doar rar o fântână/ ce-i soră cu moartea ori cu cerul e soră/ mai scoate cu mălul adânc din pământuri/ câte-o buză de cană, câte-un an, câte-o oră./ Nu mă mai știe nimeni pe-aici/ și moara-și macină singură dinții/ clopotul atins de mult cu o stea / m-a uitat și el, m-au uitat/ și părinții”.

Fidel simplității și frumosului suferea enorm când „discipoli de lemn primesc decorații suave/ le ard în piept, de bucurie, meduzele crude/ la marginea lumii, răbdător, un filosof/ încearcă să aprindă – chibrituri ude./ Prea instruiții gândesc totul cu șublerul...”, dar speranța în păstrarea purității umane sălășluiește încă ascunsă în ungherul sufletului căci „dintre toți ce-au rămas, doar grădinarii/mai aderă la înalta / moralitate a florii”.

Viața i-a fost o „cumplită vânatoare” și împreună cu ai săi confrăți „tot repezim prin muguri galbeni spada/ cum se repede vulturul flămând/ când mâna-ntinsă îi arată prada,/ iar de-mplănim vreo socoteală veche/ la câte-un jude ce-i știut cu teamă/ ne punem noaptea groasă la ureche/ ca să plătim o îndoită vamă”. Și totuși, triumful sufletului asupra morții trupului nu era doar o poveste ci o certitudine: „eu cred în steaua asta ce apune/ în noi, ca-n ultima ei treaptă/ a unei lumi ce-așteaptă

ca să treacă/ spre altă formă/ mult mai înțeleaptă”.

Și-a asumat destinul de artist al cuvintelor conștient fiind de faptul că „e greu să naști putere din cuvinte/ când chiar cuvintele îți sunt povară”. Cuminte, dar și rebel, responsabil, dar și avântat uneori, a experimentat „depărtarea spre maci” cu o modestie sublimă. Mărturisea simplu despre calea pe care pășise dintr-un sătuc spre eternitate că e singura cale de a afla „miezul adânc” chiar dacă „câte margini bătând neființa cu pasul/ acești demoni în cer luminează și dor/ depărtându-se-n câmpul de mac al luminii/ ca un viscol de fluturi, încet, muritor”.

Existența sa, înveșmântată în metafora fluturelui și a stelei, i-a fost un mărtișor împletit din fragilitatea vieții omului și veșnicia artistului: „o stea își sparge greu/ lumina prin cer/ vezi, umbra vrea să răsară/uscată aproape/ și singur în ea, un flutur/ zbate din pleoape/ vai, tâmpetele-s flori de salcâm/ și iarăși se scutur”.

Mi-e dor de tine, prieten drag... cine mă va suna să-mi mai spună „trec pe lângă casa ta, hai vii cu noi la Cernăuți?... Fără tine existența ne e, ... un flutur prelung îmbolnăvit de tifos/ cutreierând din azil/ în azil”, „e drum de seară putrezit și sur/ mai e și o balanță inegală”.

Și deși ne tot spuneai că „va rămâne la ultima cină/ tot vinul și-o pâine de aur/ eu plec în noaptea cu hulubi de zăpadă/ și-mi freamătă-n somn un balaur”, suntem triști după a ta plecare, dar tu necurajezi cu vorba-ți domoală: „O veste bună ai, căci vezi, gutuiul/ iar rățăcește într-o înflorire” și „orice schimbare printre muguri goi/ coboară și-n seminte o schimbare”.

Rămas bun, Roman Istrati!

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Antiteza și opoziția – trăsături definitorii ale poeziei lui Mihai Eminescu

Reușita prezentării lui Eminescu într-o limbă străină depinde și de faptul în ce măsură se regăsește în traduceri realizate componenta romantică a esteticii eminesciene cu toate laturile sale definitorii.

Despre una dintre ele, și anume *antiteza și opoziția* a fost vorba, acasional, în studiul nostru consacrat modalității de echivalare în ucraineană a „jocului voluptos cu icoane“, cum definea Mihai Eminescu poezia în genere.

Cu prilejul analizei versiunilor ucrainene ale poeziei *La steaua*, am relevat strădania traducătorilor în reușita transpunere a fantasticei simetrii a construcției ce exprimă antiteza eminesciană:

(steaua) *era și nu s-a văzut*
(azi) *o vedem și nu e,*

exprimată în versuri de o extraordinară frumusețe, demonstrând „marea artă a zicerii eminesciene“ (Noica):

*Icoana stelei ce-a murit
încet pe cer se suie:*

*Era pe când nu s-a zărit,
Azi o vedem și nu e,*

simetrie, în care cel de al patrulea element al antitezei (*inexistența stelei*, ci doar a „icoanei“ sale pe când era vie) nu este exprimat prin *nu e*, ci – *o vedem doar moartă*, ceea ce, pe de o parte, este o serioasă „deviere“ de la logica poetică, iar, pe de altă parte, „rezolvarea“ la care au recurs traducătorii, afectează serios aspectul pictural al poeziei eminesciene.

Ultima strofă, în schimb, adică cel de al doilea termen al paralelismului, stea/lumină
dorul (lumina) s-a *stins* în noapte
azi *luminează* încă dar *nu mai există*:

*Tot astfel când al nostru dor
Pieri în noapte-adâncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă*

este echivalat prin aceeași structură simetrică, cu elemente artistice sugerând aparența drept esență:

*Оттак, коли душі жага
В тьму канула з літами,
Любові іскра дорога
Сіяс перед нами.*

Sensul traducerii retroversate, cu virtuțile ei, sună astfel:

*Tot astfel când a sufletului sete
Pieri cu anii-n întuneric,
A dragostei scumpă scânteie
Strălucește-n fața noastră.*

Evident, frumusețea originalului, prin sintagme eminesciene *pieri, noapte-adâncă*, inversiunea *lumina stinsului amor* este mult apropiată, în traducere, prin sintagme cu valențe poetice sau altele, construite prin inversiuni ca: *Душі жага = dor, канула* (cuvânt poetic prin excelență) = *pieri, любові іскра = lumina stinsului amor*.

S-a afirmat, pe bună dreptate, despre *împărat și proletar*, că este unul dintre cele mai apreciate poeme antitetice. În traducere, trei dintre antiteze am putea considera ca fiind bine rediate. Prima

[...] *spuneți că-i omul o lumină,*

.....
*Murdară este raza-i ca globul cel de tină,
pare-se, evidențiază mai pronunțat caracterul antitetic al construcției:*

*Нам кажуть, що світло все в людині,
.....
Насправді ж у людині нема ні іскрини
(Ni se spune că omul e numai lumină,
Cu-adevărat însă-n el nu e nicio scânteie).*

Cea de a doua antiteză este bine echivalată

din punct de vedere al construcției antitetice opozante, „decodarea“ conotației însă „alunecă“ spre sociologism:

*Ei fac din noapte ziua ș-a zilei ochi închid!:/
Пани всю ніч гуляють, удень в перинах
сплять*

(*Domnii toată noaptea petrec, ziua dorm în pilote*).

«Tușa» sociologizantă este prezentă și în redarea celei de a treia antiteze:

*Ei tot și voi nimica; ei cerul, voi dureri!:/
Багатим - сонце й ниви, а бідним - горе й
плач
(Bogaților - soarele și ogoarele, iar săracilor
- amarul și plânsul).*

Echivalarea antitezelor fundamentale ale poemului, voi/ei, tu/cei, însă, este realizată cu o ușoară «opacizare»:

*Цăци voi murind în sânge, ei pot să fie mari!:/
Щоб їм сіяла слава із наших смертних мук
(Ca lor să le surădă slava din chinurile noastre)*

***

Nu ! nu ești tu de vină, ci cei ce te-au vândut!:/

*Твою благословляє важку і довгу путь
(focul luptei) (Binescuvântează drumul tău
lung și greu).*

Celelalte construcții antitetice opozante ce definesc cele două tabere, cu o mai clară evidențiere a socialului, în originalul eminescian, sunt rediate adecvat și, parcă, cu o ușoară «apăsare»:

(milioanele) *Sunt strânse la bogatul, pe cel sărac apasă!:/*

Багатство незліченне у скринях багатий-ських –

Це в нас вони забрали [...]

(*Averi nenumărate în scrinurile bogaților – Pe-acestea de la noi le-au adunat...*)

***

*Pe toți ea îi înșală, la nimeni se distaină!:/
А тайна не хоче нікому з них одкритись...
(Iar taina nu vrea la nimeni să se distaină).*

Un rol deosebit îndeplinește antiteza în ordonarea discursului în poemul *Înger și demon*, fapt sesizat de traducători, care apelează la resursele limbii ucrainene, reușind să se apropie destul de mult de valoarea poetică a construcțiilor originalului. Să urmărim cum este echivalată prezentarea antitetică a celor doi protagoniști, în patru ipostaze succesive:

La Eminescu:

1. *Ea* – un înger
EI – un demon

2. *Ea* – o inimă
de aur
EI – un suflet apostat

3. *Ea* – fiică de rege,
blondă-n diadem de
stele, –
înger, rege și femeie
EI – împrăstie între
popoare scânteia dis-
trugerii,
în inimi pustiite
seamănă
gânduri rebele

În versiunea Șporta:

Ea – liniștită
EI – cineva, asemenea
unui demon

Ea – o totală-ngăduință
EI – un demon aspru,
groaznic

Ea – un înger gingaș și
supus, femeie
bună,
credincioasă
EI – aduce moarte
oamenilor, în inimi
oropsite seamănă
«grăunțele» rebele

4. *Ochii ei* – mari,
albaștri, de blândețe
dulci și moi
Ochii lui – negri
furtunoși

În ochii ei deschiși –
multă iubire și duiosie
Ochii lui – reci,
învăluți în ceață grea

În versiunea Miastkivskyi:

1. *Ea* – liniștită, ca un înger
EI – în negru, ca o stafie
2. *Ea* – un înger iertător
EI – un suflet năpraznic

3. *Ea* – fiică de rege-n
diadem de stele, de viața-i fericită –
fată, înger și mireasă
EI – un răzvrătit, scânteie
mistuitoare, în inimi
pustiite – un spirit al
nesupuneri aprige
4. *În ochii ei* – strălucire, floarea
tinerei supuneri
Ochii lui – aspri, cu străluciri
rebele.

Eminescu a manifestat, de asemenea, o predilecție deosebită și pentru construcțiile *simetrice*, care nu exprimă opoziția, ci, mai degrabă, reciprocitatea, complementaritatea etc., conferind poeziei un plus de trăire sufletească, precum alinarea dulcii *dureri* a eroului liric cu *durerea* iubitei, ceea ce în traduceri ucrainene urmează a fi «descifrat» de un abil cititor al poetului:

Și durerea mea cea dulce cu durerea ta alin-o!:/

(*Scrisoarea III*)

*O, vnapdi menі v obіymі i rozradь печаль
divochу*

(*O vin' la pieptul meu și tristețea-mi de fata alin-o*)

sau:

*Dacă ochiu-nchis afară, înlăuntru se deș-
teaptă!:/*

(*idem*)

*I спустилися повіки, і підкрався сон поволі,
tradus contrar sensului din original: Genele
s-au aplecat și somnul se furișă încetșor, adică
ochiul nu că se deșteaptă, ci adoarme.*

Simetria fiind mai degrabă o chestiune de construcție poetică, nu am urmărit-o integral, în traduceri ucrainene.

O altă componentă definitorie a creației poetului nostru național, bogată, până la confundare, cu prima, este natura dilemică a gândirii sale. Antiteza presupune neapărat opoziția clară în care semnele *pozitiv și negativ* (plus și minus) sunt imutabile, așa cum ne-o dovedesc *Scrisoarea III, Junii corupți* ș.a., pe când natura dilemică a discursului poetic oferă acestuia o anumită notă de ambiguitate – prin pendularea simbolurilor de bază cu treceri subtile a unora în altele, din care cauză în timpul „decodării“ discursului, prin traduceri, a „voluptosului joc cu icoane“ e nevoie de o deosebită intuiție.

Ioan REBUȘAPCĂ

Mesaj de Anul Nou al președintelui Ucrainei, Petro Poroșenko

Dragi ucraineni,

Înainte de toate să ne bucurăm împreună pentru compatrioții noștri care, zilele acestea, s-au întors din prizonierat la rude și la cei dragi. Slavă Domnului, acum înainte de sărbători am reușit, totuși, să-i scoatem din lagărele dușmane.

Să-i primim cu profundă cinstire pe ostașii ucraineni care asigură cu devotament apărarea granițelor de est ale Ucrainei. Iar noi vom consolida în continuare noua noastră armată – mândria și slava noastră.

Doresc ca sincerele mele urări să le audă, peste liniile artificiale de delimitare, Crimeea și Sevastopolul, Donețkul și Luhanskul. Frați și surori, casa voastră este Ucraina... Iar pe tâlharul care ne-a devastat casa, va sosi timpul când îl vom alunga și îl vom pedepsi.

Adresez sincere felicitări de sărbători partenerilor noștri internaționali. Nu de mult, Statele Unite ale Americii au făcut cunoscută hotărârea lor de a ne livra arme de apărare moderne. Un pas înainte în acest sens l-a făcut și Canada, precum și alte state, iar Uniunea Europeană a prelungit sancțiunile împotriva țării agresoare. Și ca un cadou pus sub brad a venit și hotărârea Curții de Arbitraj din Stockholm care ne apără de condițiile total dezavantajoase de livrare a gazelor din 2009.

Adresez din nou felicitări sutelor de mii de ucraineni care s-au folosit deja de regimul fără vize. Și milioanele care vor avea ocazia să beneficieze de acest regim. Și nouă tuturor celor care pășim cu încredere și ireversibil spre Europa. Acum un an, noi abia ne gândeam la regimul fără vize și iată că gândul nostru a devenit realitate.

Chiar dacă mai facem unele greșeli, noi mergem, totuși, înainte. După câțiva ani de criză, provocată de război, trecem la reconstrucție și dezvoltare.

Pentru tot ce a realizat țara se cuvin multe mulțumiri fiecăruia dintre voi. Acesta este rezultatul muncii noastre comune.

În anul în care pășim, Guvernul trebuie să accelereze ritmurile de creștere. Este necesară ridicarea nivelului de trai pe care s-o simtă majoritatea ucrainenilor. Și aceasta stă în puterile noastre.

Ca președinte, voi asigura toate condițiile politice necesare creșterii economice. De la cei care vor să ne incendieze casa din interior să le confiscăm chibriturile. Iar împotriva celor care ne vor ataca din afară dimpotrivă, să deschidem focul. Și să păstrăm ca lumina ochilor unitatea noastră.

Optimismul, încrederea în țara noastră, în forțele noastre – aceasta ne este principala resursă. Și totul va fi bine. După cum ne-a învățat părintele Liubomyr Huzar, trebuie să ne rugăm așa ca și cum totul depinde de Dumnezeu, dar să muncim așa ca și cum totul ar depinde numai de noi.

Urez cetățenilor Ucrainei și ucrainenilor din întreaga lume, pace, fericire, bunăstare!

La mulți ani!

Slavă Ucrainei!

Mesajul președintelui Ucrainei, Petro Poroșenko, cu prilejul sărbătorilor Crăciunului după calendarul gregorian

Dragi ucraineni,

Sărbătorim pentru prima dată, împreună cu majoritatea lumii creștine, împreună cu Europa, Crăciunul după calendarul gregorian ca sărbătoare de stat. Rada Supremă a adoptat, iar eu am promulgat legea, și începând de acum 25 decembrie este zi liberă.

Dar noi nu nesocotim în nici un fel buna și vechea noastră tradiție de a sărbători Crăciunul la 7 ianuarie, o cinstim și o respectăm. Alegerea calendarului este dreptul fiecăruia dintre noi, iar statul trebuie să garanteze acest drept, să dea fiecăruia posibilitatea de a alege. Eu, personal, am ales să sărbătoresc de două ori. De aceea, mă alătur astăzi, sărbătoririi voastre. Peste două săptămâni, ucrainenii vor colinda din nou și se vor bucura de nașterea Mântuitorului omenirii. După cum a spus sfântul apostol Pavel, noi creștinii suntem „un singur trup, un singur duh, un singur Dumnezeu, o singură credință și un singur botez“.

Ucraina este unică în ceea ce privește toleranța religioasă și respectul față de sentimentele religioase ale fiecăruia. Noi suntem ortodocși, greco-catolici, romano-catolici. Noi suntem întreaga diversitate a bisericilor protestante. Noi suntem musulmani și iudei. Cu toții împreună suntem ucraineni.

Anul acesta Ucraina a sărbătorit 500 de ani de la începutul Reformei care a definit în mare măsură fața de astăzi a civilizației noastre. Reforma a avut o mare însemnătate și pentru Ucraina. Ea a contribuit la crearea instituțiilor proprietății private, la dezvoltarea procesului de renaștere națională. Ea a dat un important impuls învățământului, științei, culturii și vieții religioase.

Bisericile protestante joacă astăzi un rol tot mai important în viața spiritual-religioasă ucraineană. Apreciez enorm contribuția lor la propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu, la întărirea prestigiului Bibliei ca izvor nesecat de înțelepciune și morală.

Mult stimată comunitate ucraineană,

Înainte de a-mi exprima sincere felicitări de Crăciun, vă rog să ne amintim împreună de un ucrainean de seamă al secolului al XX-lea. Astăzi se împlinesc 80 de ani de la nașterea lui Viaceslav Maksymovyci Ciornovil, unul dintre părinții fondatori ai Ucrainei independente. Programul său de acțiuni privind unirea tuturor forțelor statale pentru victoria noastră comună și pentru construirea Ucrainei democratice a rămas până astăzi de actualitate. Este important să cunoaștem, să analizăm și să îndeplinim prevederile lui. „Avem nevoie de reforme, nu de revoluție, ne învăța Ciornovil, de forța legii, nu de legea forței, de bunăstarea poporului, nu de sărăcie generalizată, de înțelegere socială, nu de ură înverșunată, de democrație, nu de dictatură“.

Dragi ucraineni,

Fie ca activitatea noastră spirituală și rugăciunile noastre sincere să consolideze pe mai departe valorile creștine eterne. Fie ca Dumnezeu să fie întotdeauna cu noi și cu scumpa noastră țară! După cum a spus același apostol Pavel „Binecuvântarea Domnului nostru Isus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!“.

Crăciun fericit, sărbători vesele, viață lungă și plină de bucurii!
Hristos se naște!

Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape